

Louise Degn Brammer

Fra: Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk>
Sendt: 17. februar 2020 13:28
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Cc: Bent Carlsen; Helle Bertung
Emne: høringssvar vedr. fremmedkrigere

Justitsministeriet,
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Justitsministeriet har ved mail af 20. januar 2020 anmodet Dommerforeningen om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Forslagets formål er en styrket indsats mod fremmedkrigere og andre terrordømte gennem tættere kontrol og strafskærpelser.

Det foreslås for det første at ændre straffeloven, så domstolene som led i en straffedom kan give et opholdsforbud og et kontaktforbud til personer, som idømmes ubetinget fængselsstraf mv. for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser, og det foreslås endvidere, at politiet fører tilsyn med sådanne personers overholdelse af forbuddet.

For det andet foreslås straffen for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser skærpet dels gennem en generel forhøjelse af strafferammerne, dels gennem en gennemgående forhøjelse af det gældende strafniveau med omkring det halve i forhold til den straf, der i dag fastsættes af domstolene.

Lovudkastet har været drøftet på et møde i Dommerforeningens bestyrelse.

Ønsket om en strammere kurs overfor fremmedkrigere i form af højere straffe og mere kontrol er politisk motiveret og giver som sådan ikke anledning til bemærkninger fra Dommerforeningen.

Strafskærpelser er et politisk anliggende. Lovudkastet indeholder meget præcise og detaljerede eksempler på, hvorledes straffene for de enkelte terrorbestemmelser skal fastsættes.

Dommerforeningen bemærker imidlertid, at det af bemærkningerne fremgår, at straffastsættelsen i det enkelte tilfælde fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelser i straffelovens kapitel 10. Det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Rent bortset fra at det politiske signal om en væsentlig strafskærpelse kan opnås, uden at man for hvert enkelt delikt går i detaljer om straffens fastsættelse, kan detaljerede lovbemærkninger om straffastsættelse føre til utilsigtede virkninger. Som eksempel herpå kan nævnes, at lovudkastet indeholder en højere strafferamme for offentlig billigelse af visse handlinger foretaget i strid med straffelovens kap 12 og 13 end selve hovedforbrydelsen. Som et andet eksempel kan nævnes lovudkastets bemærkninger til straffelovens § 136, stk.2, hvor det foreslås, at en sag, der i dag afgøres med fem måneders fængsel, efter lovændringen skal afgøres med 7 1/2 måneders fængsel.

En sådan strafposition synes ikke mulig, jf. straffelovens § 33, hvorefter fængsel i kortere tid end 3 måneder fastsættes i dage og ellers i måneder og år.

Et opholdsforbud efter lovudkastet indebærer, at den dømte ikke må færdes eller opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor der er en særlig risiko for, at den dømte enten vil blive fastholdt eller falde tilbage i et radikaliseret miljø eller vil kunne påvirke radikaliseringsudsatte personer i en negativ retning.

Opholdsforbuddet vil efter lovens udgangspunkt skulle udformes på samme måde, som hvad der gælder for rockere/bandekriminelle. Umiddelbart forekommer det dog betydeligt vanskeligere at definere et relevant område at forbyde terrordømte at komme i.

Lovforslaget's bemærkninger forholder sig ikke til den mulige begrænsning i forsamlings- og foreningsfriheden, som opholdsforbuddet indebærer. I U.1999.1798H (Rockerlov-dommen) behandlede Højesteret bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt opholdsforbud kunne være i strid med grundlovens § 79 (forsamlingsfriheden). Højesteret anførte i sine præmisser bl.a., at der er grænser for, hvor meget forsamlings- og foreningsfriheden kan begrænses. På denne baggrund havde Dommerforeningen gerne set, at lovudkastet havde forholdt sig Grundlovens §§ 78 og 79. En gennemgang af indskrænkningen af disse frihedsrettigheder i forhold til Den europæiske Menneskerettighedskonvention er tilsvarende er udeladt.

For så vidt angår forslaget om politiets tilsyn forekommer dette ligesom tilsynet efter reglerne om seksualforbrydere at være meget indgribende i privatlivets fred, herunder i brevhemmeligheden og i boligens ukrænkelighed. Der er efter lovudkastet tale om, at den terrordømte, der sammen med dommen får et opholdsforbud, skal tåle, at politiet som et led i sit tilsyn i op til 10 år herefter kan undersøge dennes bolig, læse mails, ransage computer mv. uden konkret retskendelse. I bemærkningerne til lovudkastet anvendes den samme argumentation for, at tilsynet ikke er i strid med grundlovens § 72 eller menneskerettighederne som i forslaget om tiltag over for seksualforbrydere. Ikke desto mindre gælder fortsat de samme betænkeligheder ved indførelse af et så indgribende tilsyn, som gjaldt og stadig gælder for tilsynet over for seksualforbrydere.

Den foreslåede kontrol er for at sikre, at den dømte ikke overtræder et kontaktforbud. Såfremt man ikke har nogen mistanke herom, synes der ikke grund til at kontrollere. Overgangen mellem politiets løbende kontrol til efterforskning på grundlag af egentlig mistanke, hvor politiet efter retsplejeloven skal indhente en retskendelse, synes i praksis meget glidende. Dommerforeningen ser derfor med stor betænkelighed på, at de retssikkerhedsmæssige hensyn, der ligger bag indgreb i bl.a. i privatlivets fred, og som efter lovgivningen sikres ved en retskendelse, på denne måde langsomt, men sikkert udhules.

Det er Dommerforeningens erfaring, at spørgsmål om forbud efter straffelovens § 79 a, jf. § 81 a, i praksis har vist sig at være ganske tidskrævende. Det samme må antages at blive tilfældet for behandlingen af spørgsmål om forbud efter § 79 b, hvor det som omtalt ovenfor tilmed kan være vanskeligt at definere det område, den dømte ikke må komme i. Det er endvidere sandsynligt, at der vil skulle behandles sager om overtrædelse af forbud efter straffelovens § 124 a og om ophævelse af forbud efter straffelovens § 79 b, stk. 10. Samlet set vil lovforslaget således betyde længere hovedforhandlinger hos domstolene.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Mikael Sjöberg

Landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening

Direkte: + 45 99 68 65 01/ + 45 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**

Den 18-02-20
J.nr. 40A-ØL-12-20
Init: cr

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har i brev af 20. januar 2020 (Sagsnr. 2019-731-0048) anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Lovudkastet har været drøftet på et plenarmøde den 7. februar 2020.

I den forbindelse skal jeg udtale følgende:

Lovudkastet lægger op til at skærpe straffen for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser gennem dels en generel forhøjelse af strafferammerne, dels en gennemgående forhøjelse af det gældende straffniveau med omkring det halve i forhold til den straf, der i dag fastsættes af domstolene. Lovudkastet lægger endvidere op til indførelse af en adgang til, at domstolene som led i en straffedom kan give et opholdsforbud og et kontaktforbud til personer, som idømmes ubetinget fængselsstraf mv. for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser (straffelovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j). Det foreslås endvidere, at politiet fører tilsyn med sådanne personers overholdelse af forbuddene.

Lovforslaget ses at indebære indgreb i en række friheds- og menneskerettigheder, herunder bl.a. boligens ukrænkelighed, ytringsfrihed, foreningsfrihed og forsamlingsfrihed. Indgrebenes forenelighed med Grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er kun i begrænset omfang behandlet i bemærkningerne til lovforslaget, hvilket landsretten af hensyn til retsanvendelsen finder meget uhensigtsmæssigt. Hertil kommer, at lovforslaget på flere andre punkter ikke forekommer lovteknisk gennemarbejdet.

Da spørgsmålet om lovforslagets forenelighed med Grundloven og EMRK kan blive indbragt for domstolene, finder landsretten ikke på nuværende tidspunkt i øvrigt at burde udtale sig herom.

Landsretten kan endvidere bemærke, at landsretten inden afgivelsen af dette høringssvar har haft lejlighed til at læse Dommerforeningens bemærkninger vedrørende politiets tilsyn af personer pålagt opholds- og kontaktforbud. Landsretten kan tiltræde Dommerforeningens bemærkninger herom.

Landsretten anser i øvrigt forslaget af retspolitisk karakter og har på den baggrund ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bert Carlsen

Ellen Børst Porsbo

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

28. januar 2020

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr.: 2020-4101-0007-4

Sagsbehandler:

Mikkel Høj Svendsen

Dir. tf.: +45 99684352

Mail: MHS@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved mail af 21. januar 2020 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkri- gere og andre terrordømte).

Domstolsstyrelsen har i den anledning følgende bemærkninger:

Justitsministeriet har oplyst, at det er svært at sige noget nærmere om, hvor mange opholdsfor- bud og kontaktforbud der forventes at blive givet, og hvor mange af disse der i givet fald vil blive indbragt efter lovforslagets § 79 b, stk. 10. Justitsministeriet har endvidere oplyst, at deres for- ventning er, at der maksimalt vil kunne være tale om 23 sager over en 5-årig periode, såfremt det lægges til grund, at der fremover vil være det samme antal sager, som der har været i peri- oden 2014-2019, og at alle disse vil blive indbragt for domstolene.

På det foreliggende grundlag vurderer Domstolsstyrelsen derfor, at antallet af nye sager vil væ- re begrænset, og at merudgifterne vil kunne afholdes inden for domstolenes eksisterende øko- nomiske ramme.

Såfremt ændringerne måtte træde i kraft, vil Domstolsstyrelsen dog nøje følge sagsudviklingen og eventuelt vende tilbage til sagen om nødvendigt.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

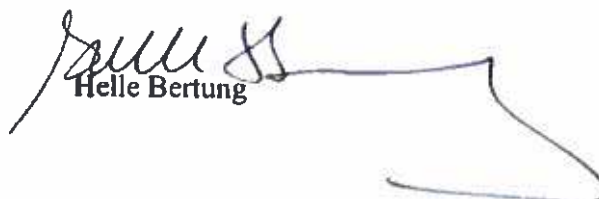
Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr. 40A-VL-11-20
Den 18/02-2020

Justitsministeriet har ved brev af 20. januar 2020 (sagsnr. 2019-731-0048) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Landsretten er bekendt med det høringssvar, som Dommerforeningen har afgivet den 17. februar 2020, og kan tilslutte sig dette.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J.nr. 9099.2020.8

Den 18. februar 2020

Ved en mail af 21. januar 2020 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne deler de bekymringer, der fremgår af Dommerforeningens høringssvar af 18. februar 2020, som byretterne i det hele kan henholde sig til.

Der henvises til Deres j.nr. 2019-731-0048.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

18. februar 2020

Sendt til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr. 2020-11-0350
Dok.nr. 179413
Sagsbehandler
Andreas Droob
Kristensen

Høring over udkast til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

Ved brev af 21. januar 2020 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

1. Det fremgår af § 1, nr. 1, i udkastet til lovforslag, at der i straffeloven efter § 79 a foreslås indsat en § 79 b. Den foreslåede bestemmelses stk. 8 lyder:

Politiet kan videregive oplysninger til den dømte om, at en person er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i stk. 1. Videregivelsen må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et meddelt kontaktforbud efter stk. 1, jf. stk. 3. Oplysninger må kun behandles af den dømte i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til overholdelse af kontaktforbuddet.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, pkt. 4, side 55, fremgår bl.a.:

Den dømte vil som modtager af oplysningerne blive dataansvarlig, og den dømtes behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder særligt databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det fremgår endvidere af § 1, nr. 1, i udkastet til lovforslag, at der med den nye bestemmelse i § 79 b, stk. 11, nr. 5, indsættes en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om den dømtes tavshedspligt, opbevaring og behandling af oplysninger som nævnt i stk. 8.

2. For så vidt angår spørgsmålet om dataansvar, er det efter Datatilsynets opfattelse tvivlsomt, hvorvidt en dømt person – som fra politiet modtager oplysninger om andre dømte personer – vil være dataansvarlig i medfør af persondataforordningen.

Det er i den forbindelse Datatilsynets vurdering, at den omhandlede behandling af personoplysninger hos modtageren som udgangspunkt vil være at anse som en behandling, der foretages af en fysisk person som led i rent personlige aktiviteter, jf. artikel 2, stk. 2, litra c. Dette udelukker imidlertid ikke, at den dømte er underlagt en række begrænsninger i sin behandling af oplysningerne. Den dømte kan således ikke offentliggøre eller videregive de pågældende oplysninger uden fornøden hjemmel, idet en sådan offentliggørelse eller videregivelse næppe vil være at anse som en rent personlig aktivitet.

3. Det er dog Datatilsynets opfattelse, at der i relation til de omhandlede oplysninger ved lov kan pålægges et egentligt dataansvar for de dømte personer. I så fald er det tilsynets vurdering, at et sådant dataansvar skal fastlægges udtrykkeligt i selve loven og ikke i bemærkningerne til lovforslaget.

4. Hvis Justitsministeriet finder, at der med nærværende lovforslag skal fastlægges et egentligt dataansvar for de omhandlede dømte personer, skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på, at der i så fald påhviler den dømte en række forpligtelser efter de databeskyttelsesretlige regler, som en modtager af personoplysningerne efter den foreslåede bestemmelse i § 79 b, stk. 8, i udkast til lovforslag vil skulle iagttage.

Datatilsynet har i den forbindelse noteret sig, at Justitsministeriet har vurderet, at den dømtes behandling kan ske i overensstemmelse med grundlæggende principper i forordningen, herunder, at:

(...) personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed). Endvidere skal personoplysninger indsamles til legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (formålsbegrænsning). Herudover skal personoplysninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (dataminimering). Det er Justitsministeriets vurdering, at den dømtes behandling af personoplysninger lever op til kravet om lovlighed og rimelighed i artikel 5, fordi oplysningerne alene modtages i de tilfælde, hvor det er nødvendigt for politiets håndhævelse af et kontaktforbud efter den foreslåede § 79 b, stk. 1, jf. stk. 3, at den modtagende personkreds er begrænset til den dømte, og idet den dømtes behandling vil være yderligere reguleret i bekendtgørelsesform¹

Datatilsynet skal imidlertid bemærke, at den dømtes behandling af personoplysninger som dataansvarlig skal være i overensstemmelse med samtlige principper i artikel 5, herunder bl.a. at personoplysninger også skal være korrekte og om nødvendigt ajourførte (princippet om rigtighed, jf. artikel 5, stk. 1, litra d), ligesom den dømte skal slette personoplysninger, der ikke længere er relevante (princippet om opbevaringsbegrænsning, jf. artikel 5, stk. 1, litra e).

5. Den dømte – hvis denne pålægges at være dataansvarlig – vil også skulle iagttage en række bestemmelser, der knytter sig til den registreredes rettigheder, jf. navnlig databeskyttelsesforordningens 14-18 om bl.a. oplysningspligt, indsigt og sletning. Den praktiske udmøntning, herunder eventuelle begrænsninger, jf. artikel 23, af disse rettigheder vil dog eventuelt kunne adresseres i en bekendtgørelse, jf. den indsatte bemyndigelsesbestemmelse i § 1, nr. 1, i udkastet til lovforslag.

6. Herudover vil den dømte som dataansvarlig vil skulle gennemføre passende sikkerhedsforanstaltninger, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra f, og artikel 32, stk. 1, samt anmelde sikkerhedsbrud til Datatilsynet, jf. artikel 33, stk. 1, og underrette registrerede i medfør af reglerne i artikel 34. I Den dømte vil i den forbindelse endvidere være underlagt et krav om løbende at foretage risikovurderinger og kunne påvise et passende sikkerhedsniveau, jf. artikel 5, stk. 2, jf. artikel 5, stk. 1, litra f.

7. Datatilsynet skal i øvrigt gøre opmærksom på, at den dømte i tilknytning til ovenstående forpligtelser efter omstændighederne – som dataansvarlig – vil kunne være underlagt yderligere forpligtelser, herunder bl.a. Datatilsynets tilsynskompetence.

¹ De almindelige bemærkninger til lovforslaget, pkt. 4, side 55-56

Datatilsynet forudsætter i øvrigt at blive hørt i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser og lignende generelle forskrifter, specielt i medfør af den foreslåede § 79 b, stk. 11, nr. 4 og nr. 5, hvis disse vil have betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, jf. databeskyttelseslovens § 28.

Side 3 af 3

Med venlig hilsen

Andreas Droob Kristensen

Justitsministeriet

Dato: 19-02-2020

J. nr.: 2020-032867

Dok.nr.: 601032

Direktionssekretariat

Ledelsesstøtte og

ministerbetjening

Rigspolitiet

Polititorvet 14

1780 København V

Tlf.: 33 14 88 88

Email: politi@politi.dk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Justitsministeriet har anmodet om Rigspolitiets bemærkninger til de økonomiske konsekvenser af udkast til lovforslag om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte). Rigspolitiet har på den baggrund følgende bemærkninger:

Rigspolitiet bemærker først og fremmest, at politiets tilsyn med dømte, der er med-delt et opholdsforbud forventes gennemført som led i politiets almindelige opgavevaretagelse, herunder politiets almindelige patruljeringsopgaver.

Rigspolitiet vurderer, at lovforslaget om tilsyn med kontaktforbud medfører merkostninger for politiet. Det præcise ressourcetræk vil dog afhænge af antallet af tilsyn samt antallet af terrordømte, der pålægges kontaktforbud. Med udgangspunkt i tre tilsyn årligt pr. terrordømt, vurderes politiets ressourceforbrug at udgøre ca. 16,5 årsværk, svarende til ca. 11,1 mio. kr. til gennemførelse af tilsynene, såfremt der er ti nye personer årligt, som der skal føres tilsyn med, og forbuddet i gennemsnit gælder i 5 år. Der skal som udgangspunkt således både bruges ressourcer internt i Rigspolitiet (NC3) til undersøgelse af div. elektroniske medier samt i politikredsene til både gennemførelse af opholds- og kontaktforbud, herunder evt. monitoring af de relevante personer mv. Opgaverne udføres primært af politifolk med specialiserede IT-uddannelser.

Rigspolitiet bemærker, at implementeringen af straffelovens § 79 b vil medføre, at Rigspolitiet sideløbende med PET vil oprette radikaliserings og tilsynet hermed som et nyt monitoringsområde. Dette gøres for, at Rigspolitiet som national monitorings-enhed kan koordinere procedurer og processer med PET, i stedet for, at samtlige politikreds skal gøre det egenhændigt. Rigspolitiet anslår, at oprettelsen af et nyt monitoringsområde vil optage yderligere et årsværk svarende til ca. 0,7 mio. kr.

Det bemærkes, at man i det nye udspil med tilsyn med terrordømte, fremmedkrigere m.fl. må forvente, at det beslaglagte it-udstyr indeholder filer, film etc. på sprog

som f.eks. arabisk, tjetjensk, farsi eller lign. Der må derfor påregnes ikke ubetydelige merudgifter til tolkning af materialet. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at anslå udgifterne hertil.

Rigspolitiet forventer ydermere omkostninger til etablering af en aktualitetsmarkering i Kriminalregisteret samt oprettelsen af en gerningskode til brug for markering af tilsyn. Omkostningerne hertil forventes at udgøre ca. 0,3 mio. kr.

Der forventes således et samlet ressourcetræk på ca. 12,1 mio. kr. årligt på det foreliggende grundlag.

Rigspolitiet skal afslutningsvis bemærke, at der i forbindelse med håndhævelse af kontaktforbuddet formentligt skal indhentes en sikkerhedsvurdering af den pågældende person forud for gennemførelse af tilsynet, således at de rette sikkerhedsforanstaltninger kan iværksættes i forbindelse med politiets udførelse af tilsynet. Dette kan have en afledt effekt på de årlige omkostninger til politikredsene, Rigspolitiet og PET.

Rigspolitiet skal endvidere bemærke, at der skal bruges interne ressourcer i Rigspolitiet til den nationale monitoring, ministerielle leverancer samt samarbejde/kordinering med PET, ligesom der kan være afledte årlige omkostninger til politikredsene i de tilfælde, hvor politiet finder materiale på de beslaglagte medier, der godtgør, at der skal rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13.

Med venlig hilsen

Louise Spangsberg Lundsager
fg. centerchef

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 18. februar 2020
SAGSNR.: 2020 - 282
ID NR.: 645461

strafferetskontoret@jm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Ved e-mail af 21. januar 2020 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Der lægges med lovforslaget for det første op til, at domstolene som led i en straffedom får mulighed for at meddele et opholdsforbud og et kontaktforbud til personer, der idømmes ubetinget fængselstraf for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser. Politiet skal føre tilsyn med overholdelsen af forbuddene. For det andet lægges der op til, at straffen for overtrædelse af samme terrorbestemmelser forhøjes, således at det gældende strafniveau forhøjes med omkring det halve i forhold til den straf, der i dag fastsættes af domstolene.

For så vidt angår den foreslåede forhøjelse af strafniveauet bemærker Advokatrådet, at rådet principielt ikke udtaler sig om straf eller strafferammer.

For så vidt angår den foreslåede ændring vedrørende opholdsforbud og kontaktforbud, har Folketinget de seneste år vedtaget lovgivning, hvor en nærmere bestemt gruppe af dømte personer kan meddeles opholdsforbud og/eller kontaktforbud.

Dette er bl.a. tilfældet med straffelovens § 79 a vedrørende personer tilknyttet rocker- eller bandemiljøet og senest ved vedtagelsen vedrørende straffelovens § 236, stk. 1, om visse dømte seksualforbrydere. Politiet har efter ordensbekendtgørelsens § 6 ligeledes mulighed for at meddele utryghedsskabende personer et geografisk zoneforbud gældende i en nærmere fastsat periode.

Der er således tale om et kendt lovgivningsmæssigt værktøj, der nu udstrækkes til også at gælde terrordømte og fremmedkrigere.

Advokatrådet har selvsagt forståelse for ønsket om at forebygge terrorhandlinger og dermed beskytte vores samfund og dets borgere. Advokatrådet er imidlertid

bekymret for rækkevidden af det foreslåede opholdsforbud og kontaktforbud samt politiets tilsyn hermed.

For så vidt angår anvendelsesområdet, fremgår det af lovforslagets pkt. 2.1.3.2, at forbud kan gives alene på baggrund af en ubetinget frihedsstraf, uanset længden af denne.

Det er efter Advokatrådets opfattelse betænkeligt, at selv en helt kortvarig frihedsstraf kan medføre en årelang indskrænkning (og mindst 1 år) i en persons bevægelsesfrihed og mulighed for at se venner og selv familiemedlemmer.

Det fremgår af pkt. 2.1.3.3, at ethvert ophold i det pågældende område uden politiets forudgående tilladelse, vil udgøre en overtrædelse. Det ses i de uddybende bemærkninger i lovforslagets § 1, nr. 1, at et ophold for at akut bringe en person på et hospital ikke vil udgøre en krænkelse, hvis man straks forlader området igen. Denne situation vil sandsynligvis allerede være straffri efter straffelovens regler om nødret.

Det fremgår af punkt 2.1.3.4., at kontaktforbuddet omfatter enhver kontakt til andre personer, der er dømt for overtrædelser af terrorbestemmelserne, dog ikke nærmeste familiemedlemmer, hvis dette vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser. Det forudsættes endvidere, at et kontaktforbud skal omfatte kontakt med alle personer, der på ethvert givent tidspunkt er dømt for overtrædelse af en af de i den foreslåede § 79 b, stk. 3, nævnte terrorbestemmelser, hvorfor kontaktforbuddet skal betragtes som "dynamisk".

Hvornår noget strider mod Danmarks internationale forpligtelser er et dynamisk og uklart begreb. Advokatrådet finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at det dermed reelt bliver umulig for den enkelte person at forudsige, om vedkommende krænker et kontaktforbud eksempelvis i forbindelse med et familiebesøg.

Af lovforslagets punkt 2.1.3.7 fremgår det, at politiet fører tilsyn med den dømtes overholdelse af et meddelt forbud. For så vidt angår kontaktforbud kan tilsynet udføres uanmeldt igennem hele forbuddets gyldighedsperiode og uden retskendelse. Der er ikke tale om et straffeprocessuelt indgreb.

Advokatrådet finder det yderst betænkeligt, at et så omfattende tilsyn kan gennemføres alene på baggrund af den tidligere dom og uden noget krav om mistanke om tilbagefald til ny kriminalitet. Da der ikke er tale om et straffeprocessuelt indgreb, vil den dømte ligeledes være afskåret fra at få erstatning for uretmæssig ransagning mv.

For så vidt angår politiets gennemførelse af tilsynet samt omfanget heraf, henvises der i lovforslaget til, at tilsynet er omfattet af retssikkerhedslovens bestemmelser. Det følger imidlertid af denne lov, at det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, der indebærer, at en forvaltningsmyndighed kun kan beslutte at iværksætte et kontrolbesøg eller andet tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvis mindre

indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebene står i rimelig forhold til formålet med indgrebet, tilsyneladende ikke finder anvendelse, idet nærværende lovforslag bygger på en række helt konkrete forudsætninger for omfanget og karakteren af tilsynet.

Tilsynet indebærer et indgreb i strid med princippet i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed, som dog kan fraviges ved lov. Herom fremgår det af Justitsministeriets egen vejledning om lov kvalitet:

”Princippet om boligens ukrænkelighed indebærer imidlertid, at det i hvert enkelt tilfælde nøje bør overvejes, om det overhovedet er nødvendigt – med eller uden retskendelse – at tillægge offentlige myndigheder adgang til privat ejendom. Det bør i den forbindelse undersøges, om andre og mindre indgribende kontrolforanstaltninger kan anses for tilstrækkelige.

Hvis der er behov for en sådan adgang, bør omfanget heraf begrænses mest muligt. Det kan f.eks. ske ved, at der alene gives adgang til forretningslokaler, mens private boliger holdes udenfor.

Der bør i bemærkningerne til bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder at skaffe sig adgang til privat ejendom, gives en begrundelse for, at bestemmelsen er nødvendig, ligesom en udførlig angivelse af bestemmelsens anvendelsesområde bør anføres.”

Imidlertid indeholder lovforslaget intet om, hvorfor indgrebet er nødvendigt. Der foreligger således bl.a. ikke oplysninger om, at tidligere erfaringer tilsiger, at et sådant indgreb er nødvendigt. Endvidere indeholder lovforslaget ingen overvejelser om, hvorvidt andre eller mindre indgribende kontrolforanstaltninger kan anses for tilstrækkelige.

Advokatrådet skal opfordre til, at sådanne overvejelser – i overensstemmelse med Lovkvalitetsvejledningen – fremgår af lovforslaget, således at Folketinget kan vurdere grundlaget for indgrebet.

Lovforslaget indebærer endvidere indsættelsen af en ny bestemmelse i straffelovens § 79 b, stk. 8, hvorefter politiet kan videregive oplysninger til private om, hvilke personer der har fået forbud efter straffelovens § 79 b.

Advokatrådet bemærker, at en sådan ordning indebærer en væsentlig risiko for, at en lang række uvedkommende personer får oplysninger om dømte personers personlige forhold. Det findes betænkeligt, at personfølsomme oplysninger om en dømt person kan udleveres til en anden dømt person på baggrund af politiets konkrete vurdering med det formål at bringe vedkommende i ond tro og dermed sikre, at anklagemyndigheden vil kunne løfte bevisbyrden i relation til vedkommendes tilregnelser.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

Justitsministeriet

strafferetskontoret@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3. 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

Farvergade 27 D, 1. sal

1463 København K

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

18. februar 2020

Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte), 2019-731-0048

Justitsministeriet har den 20. januar 2020 anmodet bl.a. Landsforeningen af Forsvarsadvokater (LFFA) om eventuelle bemærkninger til ovennævnte forslag.

Høringen har været drøftet på et møde i LFFA's bestyrelse.

LFFA finder, at lovforslaget på en række punkter er stærkt betænkeligt.

1. Udstrækningen af det foreslåede kontaktforbud og opholdsforbud er meget omfattende og rejser et principielt spørgsmål i forhold til den grundlovssikrede forsamlingsfrihed. Det forekommer uforholdsmæssigt med opholdsforbud, der er kommunebaseret og dermed dækker et meget stort område. Sammenligningen med straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1, hvor retten i forbindelse med dom for visse seksualforbrydelser kan give den dømte forbud mod at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den pågældende vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, er ikke relevant. I forhold til dømte seksualforbrydere er der på en helt anden måde mulighed for at udpege en svømmehal eller anden konkret lokation.
2. Det forekommer uproportionalt, at der er mulighed for forbud på baggrund af hel korte fængselsstraffe.
3. Politiets mulighed for at føre tilsyn med et meddelt forbud holdes uden for de straffeprocessuelle regler. Derved er der ikke noget mistankekrav. Politiet behøver heller ikke en ransagningskendelse.
4. I § 79 b stk. 8 og 9 foreslås en bemærkelsesværdig ordning, der er beskrevet som følger:

"Stk. 8. Politiet kan videregive oplysninger til den dømte om, at en person er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i stk. 1. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et meddelt kontaktforbud efter stk. 1, jf. stk. 3. Oplysningerne må kun behandles af den dømte i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til overholdelse af kontaktforbuddet.

Stk. 9. Den dømte har tavshedspligt med hensyn til de i stk. 8 nævnte oplysninger. §§ 152 og 152 c-f finder tilsvarende anvendelse."

I forarbejderne er bl.a. anført følgende:

"Den dømte vil som modtager af oplysningerne blive dataansvarlig, og den dømtes behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder særligt databeskyttelses-forordningens artikel 5."

Der gives hermed mulighed for, at dybt personfølsomme oplysninger om en dømt udleveres til en anden dømt. Det forhold, at den dømte pålægges tavshedspligt og bliver "dataansvarlig", ændrer ikke herved.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: strafferetskontoret@im.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325719
MIKL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/00297-2

18. FEBRUAR 2020

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN

Justitsministeriet har ved e-mail af 21. januar 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Instituttet har følgende bemærkninger:

1. SAMMENFATNING

Med lovudkastet foreslås det bl.a. at indføre mulighed for at idømme opholds- og kontaktforbud til personer, der er dømt for en række bestemmelser i straffeloven om terrorisme.

Instituttet kan sammenfatte sine væsentligste anbefalinger som følger:

Forbuddenes fortsatte proportionalitet

Det fremgår af lovudkastet, at domstolene på tidspunktet, hvor en person dømmes for overtrædelse af en række bestemmelser i straffeloven, skal idømme en person opholds- og kontaktforbud, som skal gælde i 1 til 10 år fra tidspunktet, hvor personen er blevet løsladt.

Den dømte kan tidligst 3 år efter endt afsoning eller udskrivning kræve, at forbuddenes opretholdelse indbringes for domstolen til fornyet prøvelse.

Den pågældendes personlige forhold kan løbende ændre sig, bl.a. fordi kriminalforsorgen arbejder med forebyggelse af radikaliserings, og da resocialiseringsforløb er et vigtigt element i afsoningen af straf. Der vil derfor kunne foreligge en helt ny situation ved løsladelsen, navnlig hvis der har været tale om en langvarig afsoning, som betyder, at proportionalitetsvurderingen må revurderes på dette tidspunkt.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at opholds- og kontaktforbud efter endt afsoning kan indbringes for retten til fornyet prøvelse. Anklagemyndigheden skal herefter periodisk eller efter anmodning fra idømte vurdere indgrebenes fortsatte omfang og nødvendighed med henblik på at få spørgsmålet prøvet ved retten.

Politiets anvendelse af tvangsindgreb

Det foreslås, at politiet ikke er bundet af noget mistanke- eller indikationskrav for at foretage tvangsindgreb i form af bl.a. adgang til den dømtes hjem, computer og telefon efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, i forbindelse med sit tilsyn. Der kræves heller ikke forudgående eller efterfølgende retskendelse.

Instituttet vurderer, at den manglende uddybning af, i hvilke situationer brugen af tvangsindgreb skal anvendes – og i hvilke situationer de ikke skal – åbner op for en uforudsigelig og usikker retstilstand med risiko for en vilkårligt udført tilsynsvirksomhed.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der i politiets varetagelse af tilsynsopgaven efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, indsættes et kvalificeret mistankekrav med den virkning, at der vil være et krav om forudgående eller efterfølgende retskendelse.

Politiets adgang til at videregive personoplysninger til den dømte om andre personer

I den foreslåede § 79 b, stk. 8, hjemles der en adgang for politiet til at videregive oplysninger til den dømte om, at en person er omfattet af den dømtes kontaktforbud. Politiet kan i den forbindelse videregive personens navn og billede m.v.

Det er instituttets opfattelse, at politiets deling til den dømte af følsomme personoplysninger om andre personer medfører en lang række sikkerhedsrisici, som udkastet ikke i tilstrækkelig grad tager højde for. Disse sikkerhedsrisici skaber en øget risiko for, at politiets videregivelse af følsomme personoplysninger i konkrete tilfælde vil være uproportional.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kravet for, hvornår politiet må dele oplysninger med dømte personer skærpes, f.eks. sådan at det skal være "strengt nødvendigt".

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det fremgår af bemærkningerne, at politiet alene må videregive følsomme personoplysninger i nærmere bestemte situationer, hvor politiet har viden om, at der har været etableret kontakt.

Solnedgangsklausul og evaluering

Det er instituttets opfattelse, at der med de foreslåede regler om at idømme visse personer opholds- og kontaktforbud er tale om væsentlige indgreb i retten til bevægelsesfrihed og retten til respekt for privat- og familielivet, som må anses for at være intensive over for borgeren.

Det er derfor vigtigt, at Folketinget holdes løbende orienteret om brugen af bestemmelserne i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for reglerne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovudkastet, at Justitsministeriet efter en nærmere angiven periode foretager en evaluering af reglernes anvendelse i praksis, herunder med uafhængig bistand og med et fokus på de berørte personers retssikkerhed.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen indsætter en udløbsbestemmelse, således at reglerne ophører inden for en nærmere fastsat årrække, medmindre Folketinget beslutter at ophæve eller forlænge udløbsbestemmelsen.

2. LOVUDKASTETS INDHOLD

Med udkastet foreslår Justitsministeriet en ny bestemmelse i straffeloven (§ 79 b).

Formålet med forslaget er at forebygge nye terrorhandlinger ved at sikre, at terrordømte ikke fastholdes eller falder tilbage i radikaliserede miljøer samt ved at minimere muligheder for, at de vil kunne påvirke radikaliseringsudsatte personer i negativ retning.

Den foreslåede bestemmelse skal gælde for personer, som idømmes hel eller delvis ubetinget fængselsstraf efter en lang række bestemmelser i straffeloven, der vedrører terrorisme.

Sådanne personer skal af domstolene kunne idømmes opholdsforbud og kontaktforbud i en periode på 1 til 10 år fra tidspunktet, hvor de løslades. Forbuddene idømmes ved den samme sag, hvor personerne

dømmes for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om terrorisme.

Et opholdsforbud indebærer, at en person kan afskæres fra at opholde sig i en eller flere kommuner. Opholdsforbuddet kan idømmes, hvis der er en særlig risiko for, at den dømte enten vil blive fastholdt eller falde tilbage i et radikaliseret miljø eller vil kunne påvirke radikaliseringsudsatte personer i en negativ retning.

Et kontaktforbud indebærer, at en person afskæres fra at søge at kontakte personer, der er dømt for de samme bestemmelser i straffeloven om terrorisme, som kan man medføre idømmelse af et kontaktforbud.

Den præcise udstrækning af et opholdsforbud vil afhænge af en konkret proportionalitetsafvejning. Udgangspunktet er dog, at et opholdsforbud skal gives for den eller de kommuner, hvor den dømte er blevet radikaliseret, og hvor den person eller det netværk, der har haft betydning for den dømtes radikalisering, opholder sig.

Hensynet til Danmarks internationale forpligtelser kan medføre, at et opholdsforbud begrænses til ikke at gælde f.eks. for familiens fælles bopæl, og til at et kontaktforbud ikke gælder for de nærmeste familiemedlemmer (ægtefælle, faste samlevende, forældre, børn og søskende). Endelig kan politiet i særlige tilfælde meddele tilladelse til at opholde sig i et område, hvor pågældende er givet et opholdsforbud, eller til at kontakte personer, som er omfattet af et kontaktforbud.

Længden af forbuddene skal afspejle risikoen for recidiv i form af fortsat radikalisering af den dømte selv eller radikalisering af andre. Samtidig skal længden afspejle karakteren og grovheden af kriminaliteten, herunder længden af den idømte straf. Den tidsmæssige udstrækning af forbuddene forudsættes at følge længden af den idømte frihedsstraf efter følgende tabel, dog med mulighed for, at domstolene kan fravige i op- eller nedadgående retning:

Ubetinget frihedsstraf eller anden frihedsberøvende strafferetlig retsfølge	Længde af opholds- og kontaktforbud
Indtil 1 år	1 – 4 år
Mere end 1 år, men ikke over 4 år + foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 og 69	3 – 6 år
Mere end 4 år, men ikke over 8 år	5 – 8 år

8 år eller mere + forvaring efter straffelovens § 70	7 – 10 år
--	-----------

Forbuddene meddeles i udgangspunktet sammen og for den samme periode. Men kan godt meddeles uafhængigt af hinanden og i forskellige perioder.

Politiet fører tilsyn med overholdelse af opholdsforbud og kontaktforbud. Tilsynet med kontaktforbud indebærer, at politiet uden retskendelse kan gå ind i den dømtes bolig og andre lokaliteter. Derudover kan politiet uden retskendelse undersøge den dømtes breve, andre papirer og genstande, herunder telefon og computer, og tage dem med for at foretage en nærmere undersøgelse af dem.

Politiet kan videregive oplysninger til den dømte om, at andre personer er dømt for bestemmelser i straffeloven om terrorisme, så den dømte kan overholde et kontaktforbud ved ikke at søge kontakt med sådanne personer. Den dømte har tavshedspligt med hensyn til sådanne oplysninger.

Den dømte kan tidligst 3 år efter endt afsoning eller udskrivning kræve, at forbuddenes opretholdelse indbringes for domstolen til fornyet prøvelse. Justitsministeren kan tillade indbringelse, før der er gået 3 år, hvis der er særlige omstændigheder. Hvis forbuddet opretholdes, kan den dømte tidligst kræve spørgsmålet indbragt 2 år efter, at domstolen senest tog stilling.

Justitsministeren bemyndiges til i en bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om tilladelser, gennemførelse af tilsyn, herunder klage over politiets handlinger ifm. tilsyn, politiets videregivelse af oplysninger, den dømtes tavshedspligt og behandling af oplysninger og bødestraf.

Derudover foreslås strafskærpelser af en række bestemmelser i straffeloven, som vedrører terrorisme.

Instituttet bemærker, at de foreslåede regler varetager væsentlige beskyttelseshensyn.

3. MENNESKERETTEN

Justitsministeriet har i udkastet foretaget en gennemgang af forholdet til grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og ministeriet vurderer, at forslaget kan gennemføres indenfor rammerne

af grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (de almindelige bemærkninger, afsnit 3).

Ministeriet gennemgår i udkastet grundlovens § 72 (om boligens ukrænkelighed) og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 (om retten til respekt for privat- og familieliv, hjem og korrespondance) og artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (om retten til bevægelsesfrihed).

Idømmelse af opholdsforbud og kontaktforbud vil ske efter den foreslåede bestemmelse (§ 79 b i straffeloven) og vil således være foreskrevet ved lov.

Forslaget går ifølge Justitsministeriet ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage hensynene til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Der er ved vurderingen lagt vægt på, at opholdsforbud og kontaktforbud idømmes af domstolene på baggrund af en konkret vurdering, at denne vurdering vil være begrundet i den dømtes personlige forhold og adfærd, at den nærmere afgrænsning vil afhænge af en konkret proportionalitetsvurdering, og at forbuddene idømmes som led i en straffedom for alvorlig kriminalitet mod statens sikkerhed m.v., hvor særligt tungtvejende hensyn gør sig gældende.

Ministeriet har endvidere lagt vægt på, at politiet kan give konkrete tilladelser til færden eller ophold i et område, som er omfattet af opholdsforbuddet. Tilladelserne forudsættes administreret på en måde, så der gives tilladelse, når Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, kræver dette.

3.1. NÆRMERE OM OPHOLDS- OG KONTAKTFORBUD

Opholdsforbud berører den enkeltes ret til bevægelsesfrihed, som er beskyttet i artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og artikel 12 i FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder. Bestemmelserne fastslår, at personer, der lovligt befinder sig på en stats område, har ret til at færdes frit inden for dette og til frit at vælge sit opholdssted.

Et opholdsforbud kan derudover gribe ind i retten til respekt for privat- og familielivet, som er beskyttet i Den Europæiske

Menneskerettighedskonventions artikel 8 og artikel 17 i FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder.

Når en person udsættes for indgreb i sin bevægelsesfrihed, kan det samtidigt også udgøre et indgreb i retten til respekt for privat- og familieliv. Et indgreb i retten til respekt for familielivet kan forekomme, hvis muligheden for kontakt til familien i det 'forbudte' område på grund af opholdsforbuddet begrænses.¹

Et kontaktforbud kan – ligesom som et opholdsforbud – gribe ind i navnlig retten til respekt for familielivet, hvis en person afskæres fra kontakt til familiemedlemmer.

Retten til bevægelsesfrihed og til respekt for privat- og familielivet er imidlertid ikke absolutte rettigheder, og der kan således gøres indgreb i rettighederne. Et indgreb kan retfærdiggøres, hvis der er hjemmel i lovgivningen. Derudover skal indgrebet have et lovligt formål og være nødvendigt. Kravet om nødvendighed medfører også, at indgrebet skal være proportionalt og dermed stå i rimeligt forhold til formålet.

Kravet til hjemmelgrundlag er ikke entydigt, men afhænger af indgrebets karakter. Et større eller mere intensivt indgreb i en rettighed, stiller således større krav til hjemmelsgrundlaget. Et anerkendelsesværdigt formål kan blandt andet være hensynet til den nationale sikkerhed, den offentlige orden eller forebyggelse af forbrydelser.

Et indgreb i de nævnte rettigheder kan således være berettiget som led i at forebygge og bekæmpe kriminalitet, både når en person er under mistanke, er blevet frifundet eller har afsonet sin straf.²

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har ikke taget eksplicit stilling til, hvordan indgreb i retten til respekt for familielivet som følge

¹ Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 4. udgave, 2017, s. 785 med henvisning til İletmiş mod Tyrkiet, sagsnummer 29871/96, dom af 6. december 2005, præmis 42 og 50.

² Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Raimondo mod Italien, sagsnummer 12954/87, dom af 22. februar 1994, præmis 39, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Labita mod Italien, sagsnummer 26772/95, dom af 6. april 2000, præmis 195, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Vlasov og Benyash mod Rusland, sagsnummer 51279/09 mf.l., dom af 20. september 2016, præmis 33.

af en begrænsning i bevægelsesfriheden skal vurderes. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i stedet vurderet spørgsmålet om indgreb i retten til respekt for familielivet implicit i spørgsmål om indgreb i bevægelsesfriheden.³

Det forhold, at en begrænsning af bevægelsesfriheden tillige fører til et indgreb i retten til respekt for familielivet vil således kunne indgå som et skærpende moment i den samlede proportionalitetsvurdering af indgrebet.

Indgreb i retten til respekt for privat- og familielivet vil navnlig forekomme, når opholdsforbuddet dækker familiens bopæl men også øvrige faktorer, som for eksempel barnets institution, skole eller den pågældendes arbejdssted. Indgreb i retten til respekt for familielivet vil navnlig forekomme, når kontaktforbuddet dækker familiemedlemmer. I disse tilfælde vil de nævnte forhold skulle indgå i proportionalitetsvurderingen af, om forbuddene kan meddeles for en mere begrænset geografisk og/eller tidsmæssig udstrækning.

3.2. NÆRMERE OM POLITIETS TILSYN MED FORBUDDENES OVERHOLDELSE

3.2.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – respekt for privat- og familieliv

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 berører indførelse af tilsyn, der giver adgang til undersøgelse af hus og genstande m.v.

Artikel 8 kræver ikke, at en ransagning kun må foretages efter forudgående retskendelse. Det tillægges dog stor betydning, at der eksisterer en mulighed for at få efterprøvet indgrebet ved en domstol i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols vurdering af, om et indgreb er nødvendigt i et demokratisk samfund – navnlig hvor loven indeholder en bred og uklar bemyndigelse til at foretage en husundersøgelse.⁴

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har således fundet, at Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 var krænket

³ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Oliveira mod Nederlandene, sagsnummer 33129/96, dom af 4. juni 2002, præmis 69 og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Landvreugd mod Nederlandene, sagsnummer 37331/97, dom af 4. juni 2002, præmis 78.

⁴ Jens Elo Rytter, Individets Grundlæggende Rettigheder, 3. udgave, 2019, s. 236.

i tre sager om franske toldmyndigheders adgang til at foretage ransagninger.⁵ Domstolen fandt ikke, at fransk lovgivning sikrede en tilstrækkelig effektiv beskyttelse mod overgreb, da der ikke var et krav om retskendelse, ligesom toldmyndighederne selv kunne træffe afgørelse om antallet af ransagninger og deres udstrækning. Tilsvarende gør sig gældende, hvor retskendelse er indhentet, men hvor denne er for bred og uspecificeret.⁶

En begrænsning i retten til privat- eller familieliv skal for at være lovlig derfor have et klart grundlag i lovgivningen. Dette stiller ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol visse kvalitative krav, herunder at lovgivningen er klar og præcis samt indeholder tilstrækkelige og effektive garantier mod misbrug og vilkårlighed.⁷ Kravene skærpes, jo mere intenst/alvorligt indgrebet er.

3.2.2. Grundlovens § 72 – boligens ukrænkelighed

Udover Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 finder også grundlovens § 72 anvendelse. I medfør af denne bestemmelse er boligen ukrænkelig, og husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må derfor alene ske efter en retskendelse i tilfælde "hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse".

Grundlovens § 72 finder efter almindelig antagelse anvendelse såvel inden for som uden for strafferetsplejen.⁸

Kravet til et lovgrundlag i § 72 ("lov hjemler særegen undtagelse") er, i fraværet af en retskendelse, skærpet.⁹

⁵ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Funke mod Frankrig, sagsnummer 10828/84, dom af 25. februar 1993, Cremieux mod Frankrig, sagsnummer 11471/85, dom af 25. februar 1993 og Mialhe mod Frankrig, sagsnummer 12661/87, dom af 25. februar 1993.

⁶ Niemietz mod Tyskland, sagsnummer 13710/88, dom af 16. december 1992.

⁷ Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 4. udgave, 2017, s. 874.

⁸ Bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer, 1. udgave, 2015, s. 442 med henvisning til praksis m.v.

⁹ Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer, 1. udgave, 2015, s. 445.

I betænkning 1039/1985 om tvangsindgreb uden for strafferetsplejen afgivet af Udvalget vedrørende visse forvaltningsretlige spørgsmål, er anvendelsen af undtagelsen i § 72 nærmere behandlet.¹⁰

Udvalget fremhævede blandt andet sondringen mellem, hvilke krav der stilles til den indholdsmæssige del af lovgrundlaget (den materielle hjemmel) for indgrebet, og hvilke krav der stilles i forhold til processen for indgrebet, hvis f.eks. en adgang til en bolig skal kunne ske uden retskendelse.

I forhold til de indholdsmæssige krav anførte udvalget blandt andet, at:

”en materiel hjemmel naturligvis ikke bør anvendes, med mindre det er nødvendigt. Hvis man f.eks. kan klare sig med at indhente oplysninger på andre måder, f.eks. gennem telefoniske eller skriftlige henvendelser, er det ikke nødvendigt at møde uanmeldt op for at foretage kontrol. Den proportionalitetsgrundsætning, der antages at være gældende inden for strafferetsplejen, [...] må også antages at gælde for indgreb uden for strafferetsplejen, både i relation til, hvilke beføjelser, der bør tillægges myndighederne gennem lovgivningen, og udnyttelsen af de lovhjemlede beføjelser” (understregning tilføjet) (betænkningens side 129)

Udvalget anførte, at der inden for strafferetsplejen normalt er en forholdsvis præcis beskrivelse af, under hvilke betingelser indgrebene kan foretages (betænkningens side 134). Udgangspunktet er, at jo mere indgribende en foranstaltning er, jo strengere betingelser skal være opfyldt. Udvalget konstaterede videre, at der ikke nødvendigvis er samme præcise beskrivelse af de faktiske omstændigheder i regler uden for strafferetsplejen, hvor et indgreb normalt har et kontrol- eller oplysningsøjemed (betænkningens side 139).

I forhold til den processuelle fremgangsmåde for et indgreb fremhævede udvalget, at der er en glidende overgang mellem indgreb inden for og uden for strafferetsplejen og nævnte, at der alt afhængig af indgrebets intensitet også i tilsynslovgivningen bør overvejes at indføre nogle af strafferetsplejens regler (betænkningens side 154).

¹⁰ Betænkningen er tilgængelig her:

https://www.foxylex.dk/media/betaenkninger/Betaenkning_om_tvang_sindgreb_uden_for_strafferetsplejen.pdf.

4. OPHOLDS- OG KONTAKTFORBUD

Det er ikke muligt i dag at idømme opholds- eller kontaktforbud til personer, som er dømt for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om terrorisme.

Det fremgår af udkastet, at forslaget er inspireret af reglerne om opholdsforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, over for personer, der er dømt for rocker- eller banderelateret kriminalitet m.v., og af reglerne om opholds- og kontaktforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1 og nr. 4, over for dømte seksualforbrydere (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2).

Instituttet afgav høringsvar til reglerne i straffelovens § 79 a, stk. 1, som trådte i kraft 1. januar 2018.¹¹

Derudover afgav instituttet også høringsvar til reglerne over for dømte seksualforbrydere (om bl.a. kontaktforbud), som trådte i kraft 1. januar 2020.¹²

Det har været fremme i medierne, at politiet afventer interne retningslinjer fra Rigspolitiet i forhold til, hvordan de skal håndtere de nye forpligtelser til at føre tilsyn med dømte seksualforbrydere, som trådte i kraft 1. januar 2020.¹³ Der er instituttet bekendt ikke praksis om politiets tilsyn med forbuddets overholdelse, og reglerne om kontaktforbud i straffelovens § 236 over for dømte seksualforbrydere udgør således ikke et praktisk erfaringsgrundlag i forhold til de nu foreslåede regler om kontaktforbud over for terrordømte personer.

¹¹ Institut for Menneskerettigheder, høringsvar om lovforslag om ændring af straffeloven og forskellige andre love (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.), høringsvar af 7. september 2017, tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/initiativer-rocker-bandekriminalitet-mv>.

¹² Institut for Menneskerettigheder, høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven (Forbud til dømte seksualforbrydere), høringsvar af 11. februar 2019, tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/forbud-doemte-seksualforbrydere>.

¹³ Loven strammes: Politiet skal advare om pædofile, artikel fra TV2 Nord, 13. januar 2020, tilgængelig på: <https://www.tv2nord.dk/nordjylland/loven-strammes-politiet-skal-advare-om-paedofile->

4.1. HVORNÅR SKAL PROPORTIONALITETEN AF INDGREBENE VURDERES

Det fremgår af udkastet, at domstolene idømmer opholdsforbud og/eller kontaktforbud sammen med en helt eller delvist ubetinget fængselsstraf m.v. (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.3.1).

Det fremgår endvidere af udkastet, at opholds- og kontaktforbuddet gælder fra domsafsigelsen, og at ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges opholdsforbuddet tilsvarende (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.3.6).

Herudover fremgår det af udkastet, at den dømte tidligst 3 år efter endt afsoning eller udskrivning kan kræve, at forbuddenes opretholdelse indbringes for domstolen til fornyet prøvelse. Justitsministeren kan tillade indbringelse, før der er gået 3 år, hvis der er særlige omstændigheder. Hvis forbuddet opretholdes kan den dømte tidligst kræve spørgsmålet indbragt 2 år efter, at domstolen senest tog stilling (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.3.8).

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har understreget, at indgreb skal undergives en regelmæssig fornyet vurdering af, om indgrebet fortsat er retfærdiggjort, og at denne vurdering normalt bør foretages ved domstolene – i al fald som sidste instans – fordi domstolene er den bedste garant for uafhængighed, upartiskhed og at procedurerne overholder loven. Myndighederne har en forpligtelse til at sikre, at de grunde, som retfærdiggør et indgreb, skal foreligge på det tidspunkt, hvor myndighederne iværksætter et indgreb over for borgeren og igennem den periode, indgrebet foretages.¹⁴

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis er myndighederne derfor forpligtede til at sikre, at de grunde, som retfærdiggør et indgreb, foreligger fra det tidspunkt, hvor indgrebet iværksættes og så længe, det varer. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol udtalte således i sagen *Battista mod Italien*, at de nationale myndigheder havde pligt til at sikre, at indgrebet

¹⁴ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Gochev mod Bulgarien*, sagsnummer 34383/03, dom af 26. november 2009, præmis 50, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Battista mod Italien*, sagsnummer 43978/09, dom af 2. december 2014, præmis 41-49.

– som i sagen bestod i et udrejseforbud – fra starten og så længe indgrebet varede, var berettiget og proportionalt.¹⁵

Indgreb må derfor ikke udstrækkes over en længere periode, uden at det jævnligt undersøges, om indgrebet fortsat kan retfærdiggøres. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har f.eks. fundet, at et forbud mod udrejse, der blev forlænget automatisk og uden nogen tidsbegrænsning, udgjorde en krænkelse.¹⁶ I *Battista*-sagen udtalte Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at indgreb ikke må udstrækkes over lange perioder uden en regelmæssig revurdering af, om de fortsat er berettigede.¹⁷

Den pågældendes personlige forhold kan løbende ændre sig, bl.a. fordi kriminalforsorgen arbejder med forebyggelse af radikaliseringsforløb, og fordi kriminalforsorgen har resocialiseringsforløb, herunder konkrete initiativer, som skal forebygge indsattes tilbagefald til kriminalitet, hvilket er et vigtigt element i afsoningen af straf.¹⁸ Der vil derfor kunne foreligge en helt ny situation ved løsladelsen, navnlig hvis der har været tale om en langvarig afsoning, som betyder, at proportionalitetsvurderingen må revurderes på dette tidspunkt.

For at sikre, at et meddelt opholds- og kontaktforbud til enhver tid fortsat er relevant og nødvendigt og i overensstemmelse med menneskeretten, anser instituttet det for nødvendigt, at en person efter afsoning i alle tilfælde – og i hvert fald i de tilfælde, hvor afsoningen har været længerevarende – skal kunne indbringe spørgsmålet om berettigelsen af opholds- og kontaktforbud for domstolene.

Det bør derfor i stedet overvejes at indføre en ordning som den, der finder anvendelse efter straffelovens § 72, hvorefter det påhviler anklagemyndigheden at påse, at en foranstaltning efter straffelovens §§ 68, 69 eller 70 ikke opretholdes i længere tid og i videre omfang end nødvendigt.

15 Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Battista mod Italien*, sagsnummer 43978/09, dom af 2. december 2014, præmis 42.

16 Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Gochev mod Bulgarien*, sagsnummer 34383/03, dom af 26. november 2009, præmis 57 og *Sarkizov m.fl. mod Bulgarien*, sagsnummer 37981/06 m.fl., dom af 17. april 2012, præmis 67.

17 Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *Battista mod Italien*, sagsnummer 43978/09, dom af 2. december 2014, præmis 42.

18 Ministerkomitéens anbefalinger Rec(2006)2 om de Europæiske fængselsregler.

Samtidig bør det overvejes at indføre en ordning, hvor ændring eller ophævelse af et opholds- eller kontaktforbud efter anmodning fra idømte fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt kunne indbringe spørgsmålet for retten. Hvis retten ikke tog anmodningen til følge, kunne der indføres en regel om, at en ny anmodning ikke kunne fremsættes, før der var forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse. Alternativt bør det kunne begrundes, hvorfor retssikkerhedsgarantier i form af adgang til domstolsprøvelse skal være ringere for personer omfattet af den foreslåede § 79 b.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at opholds- og kontaktforbud efter endt afsoning kan indbringes for retten til fornyet prøvelse. Anklagemyndigheden skal herefter periodisk eller efter anmodning fra idømte vurdere indgrebenes fortsatte omfang og nødvendighed med henblik på at få spørgsmålet prøvet ved retten.

4.2. POLITIETS TILSYN MED KONTAKTFORBUDS OVERHOLDELSE

4.2.1. Anvendelse af tvangsindgreb

Politiet er ikke bundet af noget mistanke- eller indikationskrav for at foretage tvangsindgreb efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, i forbindelse med sit tilsyn. Rammerne for politiets skøn er derfor meget vide, og da der netop ikke stilles krav om mistanke om, at et forbud er overtrådt, må det antages, at der ikke skal meget til, før politiet kan skaffe sig adgang til den dømtes bolig, foretage undersøgelse af breve m.v. Dette stiller efter instituttets opfattelse høje krav til, hvilken vejledning der foreligger i forhold til brugen af tvangsindgrebene.

Instituttet finder det uklart, i hvilke situationer det ikke er tilstrækkeligt at anvende en mindre indgribende foranstaltning end dem opstillet i den foreslåede § 79 b, stk. 6. I bemærkningerne er der ikke opstillet eksempler herpå, og bemærkningerne yder ikke nogen vejledning i forhold til, hvad det vil sige, at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål og skal anvendes, hvor mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige. Der er i bemærkningerne endvidere ikke redegjort for, hvorfor formålet med udkastet ikke kan opnås med mindre indgribende foranstaltninger end tilsyn, der kan gennemføres med tvangsindgreb.

Instituttet finder, at dette bør præciseres, da der er tale om vidtgående tvangsindgreb, der kan gennemføres uden krav om retskendelse eller mistanke.

Instituttet vurderer, at den manglende uddybning af, i hvilke situationer brugen af tvangsindgreb skal anvendes – og i hvilke situationer de ikke skal – åbner op for en uforudsigelig og usikker retstilstand med risiko for en vilkårligt udført tilsynsvirksomhed.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet i bemærkningerne tydeliggør og eksemplificerer, hvornår politiet i forbindelse med kontroltilsyn kan gøre brug af de tvangsindgreb, som er angivet i udkastet.

4.2.2. Intet krav om retskendelse

Det fremgår af udkastet, at der ikke skal indhentes en retskendelse forud for politiets brug af tvangsindgreb i forbindelse med kontroltilsyn. Politiet kan foretage indgrebene uden mistanke om, at den dømte har begået noget strafbart.

Hvis man derimod skulle foretage husundersøgelse på baggrund af en mistanke efter retsplejelovens regler, ville der både gælde et mistankekrav, retskendelseskrav, og grænser for, hvilke genstande der må ransages og bruges som bevis.

Efter lovudkastet får en person, der har fået et forbud efter straffelovens § 79 b, og som der ikke er rimelig grund til at mistænke for strafbart forhold, en markant dårligere retssikkerhedsmæssig beskyttelse end en person, der med rimelig grund er mistænkt for at have begået en forbrydelse.

Instituttet bemærker, at det intensiverer indgrebet væsentligt over for borgeren, at der ikke foreligger hverken nogen forudgående eller efterfølgende domstolskontrol, ligesom tilsynet ikke er betinget af noget mistankekrav.

Som nævnt ovenfor finder grundlovens § 72 anvendelse såvel inden for og uden for strafferetsplejen, men med tilpassede materielle hjemmelsbestemmelser.

Der er imidlertid ikke noget skarpt skel mellem undersøgelser i og uden for strafferetsplejen, idet gennemførelsen af et tilsyn, som ikke stiller noget mistankekrav, kan føre til opdagelse af en forbrydelse, der kan

strafforfølges.¹⁹ Overtrædelse af et forbud efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, straffes efter straffelovens § 124 a med fængsel i indtil 2 år.

Det foreslåede indgreb har efter instituttets vurdering på den baggrund lighed med og nær tilknytning til straffeprocessuelle indgreb: selvom politiet skal varetage tilsynsopgaven af hensyn til blandt andet kriminalitetspræventive hensyn, er tilsynet så nært forbundet med opklaringen af nye forbrydelser, at det reelt må anses for også at have et vis kriminalitetsopklarende formål i lighed med øvrige straffeprocessuelle indgreb.

Den nære tilknytning til kriminalitetsopklaringen indebærer en risiko for, at der reelt foretages kriminalitetsopklarende arbejde med hjemmel i en forvaltningsretlig hjemmel.²⁰

Denne risiko kan efter instituttets vurdering næppe opvejes af retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, hvorefter myndigheders adgang til at foretage tvangsindgreb efter retssikkerhedsloven ophører, når der opstår en rimelig mistanke om, at der er begået en strafbar lovovertrædelse.

Den nære forbindelse til straffeprocessuelle indgreb skærper efter instituttets opfattelse kravet til både den materielle hjemmel (i form af f.eks. et kvalificeret mistankekrav) og til de processuelle retsgarantier (i form af navnlig kravet om retskendelse).

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der i politiets varetagelse af tilsynsopgaven efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, indsættes et kvalificeret mistankekrav med den virkning, at der vil være et krav om forudgående eller efterfølgende retskendelse.

4.2.3. Tilfældighedsfund

Som udgangspunkt må oplysninger om et forhold ("forhold 2"), som tilfældigt er fundet gennem tvangsindgreb under efterforskning af et andet forhold ("forhold 1"), ikke anvendes som bevis i retten under behandlingen af forhold 2, hvis oplysningerne ikke har dannet og ikke i sig selv ville kunne danne grundlag for indgrebet (se retsplejelovens § 789, stk. 2, og § 800, stk. 1).

¹⁹ Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer, 1. udgave, 2015, s. 443.

²⁰ Se Betænkning 1039/1985, s. 153-155.

Under bestemte, nærmere opregnede, betingelser kan retten dog tillade, at de pågældende oplysninger, der er fundet tilfældigt, alligevel kan anvendes som bevis.

Ved indgreb i meddelelshemmeligheden og et par andre typer indgreb (observation og dataaflysning) kan retten tillade bevisførelsen, hvis 1) andre efterforskningskridt ikke er egnede til at sikre bevis, 2) sagen angår en lovovertrædelse med en straf ramme på minimum halvandet år og 3) retten i øvrigt finder det ubetænkeligt (§ 789, stk. 3).

Ved ransagning kan tilfældighedsfund som udgangspunkt ikke anvendes som bevis i retten (§ 800, stk. 1). Var det en såkaldt "hemmelig ransagning" i forbindelse med alvorlig kriminalitet som drab, terrorisme m.v.), kan retten tillade bevisførelsen, hvis 1) andre efterforskningskridt ikke er egnede til at sikre bevis, 2) sagen angår en lovovertrædelse med straf ramme på minimum 6 år og 3) retten i øvrigt finder det ubetænkeligt (§ 800, stk. 2).

Det er instituttets opfattelse, at oplysninger om strafbare forhold, som er fundet tilfældigt i forbindelse med politiets tilsyn efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, i straffeloven, og som vedrører et andet forhold end det, som har foranlediget tilsynet, vil skabe et øget antal af sigtelser i sager, der ikke i sig selv ville kunne begrunde et tvangsindgreb. Der er således risiko for, at grundlæggende krav til mistankegrundlag og efterforskningskvalitet m.v. sættes ud af kraft.

Risikoen går nærmere på, at de tvangsindgreb som er tilladt at anvende i forbindelse med kontroltilsyn, vil blive brugt som påskud til at efterforske lovovertrædelser, som ikke ville kunne danne grundlag for en husundersøgelse eller undersøgelse af computer, telefon, dokumenter m.v. Dette er især problematisk i dette tilfælde, hvor retsplejeloven ikke gælder, hvor der ikke skal indhentes en retskendelse for at kunne foretage tvangsindgrebene, og hvor der ikke er noget mistankekrav.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet fremadrettet tilvejebringer oplysninger om sammenhængen mellem kontrolbesøg efter straffelovens § 79 b og efterfølgende sigtelser for overtrædelse af straffeloven m.v.

4.3. POLITIETS ADGANG TIL AT VIDEREGIVE PERSONOPLYSNINGER TIL DEN DØMTE OM ANDRE PERSONER

I den foreslåede § 79 b, stk. 8, hjemles der en adgang for politiet til at videregive oplysninger til den dømte om, at en person er omfattet af den dømtes kontaktforbud. Politiet kan i den forbindelse videregive personens navn og billede m.v.

Det fremgår af lovudkastet, at hvis en afgørelse om overtrædelse af en de omfattede terrorbestemmelser er blevet slettet fra efterforskningsdelen af kriminalregisteret, vil personen ikke længere være omfattet af kontaktforbuddet (de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.4).

Det fremgår af bilag 4 til kriminalregisteret, at overtrædelser af straffelovens § 101 a og §§ 114-114 j, som bl.a. har medført betinget eller ubetinget frihedsstraf eller retsfølger efter straffelovens §§ 68-70, tidligst slettes af kriminalregisteret, når en person er fyldt 80 år.

Kontaktforbuddet indebærer, at tidligere dømte får adgang til oplysninger om, at øvrige personer er straffet for visse overtrædelser af straffeloven (da de ellers ikke ville være omfattet af kontaktforbuddet). Sådanne oplysninger er følsomme personoplysninger og nyder en særlig beskyttelse i menneskeretten.

Indgrebet i disse personers beskyttelse af privatliv og persondata intensiveres desuden af, at man som terrordømt figurerer i kriminalregistret, indtil man er fyldt 80 år. Dette indebærer, at ens følsomme oplysninger kan videregives til private langt ud i fremtiden og lang tid efter, at man har afsonet sin dom.

En tilsvarende bestemmelse, hvor man giver dømte besked om, at andre personer er dømt for overtrædelse af straffeloven, der vedrører et nærmere område (i dette tilfælde terrorbestemmelser), herunder udleverer deres navn og billede, findes instituttet bekendt ikke i dansk ret i dag. Det foreslåede kontaktforbud er derfor en nyskabelse i dansk ret.

Reglerne adskiller sig fra det kontaktforbud, som dømte seksualforbrydere kan blive idømt efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4, ved, at der ved nærværende forslag er tale om en række konkrete personer, hvis følsomme personoplysninger bliver delt for at sikre, at en anden person kan overholde et kontaktforbud, som vedkommende er blevet idømt.

Sådan som bestemmelsen er udformet, er der mange forskellige måder, som politiet kan informere en person om, at vedkommende ikke må kontakte andre navngivne personer. Der er i bestemmelsen et krav om nødvendighed, men det er ikke nærmere præciseret, hvordan denne nødvendighedsvurdering skal foretages. Efter instituttets vurdering er der behov for at skærpe den foreslåede § 79 b, stk. 8, således at politiet alene under helt bestemte betingelser – og kun i særegne situationer – må udlevere følsomme personoplysninger til tidligere dømte med henblik på at sikre pågældendes overholdelse af et kontaktforbud.

Derudover er det instituttets opfattelse, at et krav om, at politiets deling af oplysninger alene må ske, hvis det er "nødvendigt", ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at delingen af andre personers følsomme personoplysninger i alle tilfælde er proportionale.

Der er behov for, at politiet får en reel rettesnor for, hvad der i en række nærmere bestemte situationer må anses for at være nødvendigt, og hvad der må anses for ikke at opfylde betingelsen om nødvendighed.

Det må f.eks. anses for at være nødvendigt, at politiet over for en dømt person oplyser om, at den person, som vedkommende allerede har haft etableret kontakt med tidligere, er omfattet af den dømtes kontaktforbud, og at fremtidig kontakt således er en overtrædelse af forbuddet.

Det må f.eks. anses for ikke at opfylde betingelsen om nødvendighed, hvis politiet som en præventiv foranstaltning udleverer en positiv liste over samtlige personer, som er omfattet af den dømtes kontaktforbud med henblik på at sikre, at den dømte er klar over alle de potentielle personer, som den dømte ikke længere må søge at kontakte.

I øvrigt bemærker instituttet, at selv med en skærpet ordlyd af den foreslåede § 79 b, stk. 8, som begrænser videregivelsen af følsomme personoplysninger til de tilfælde, hvor det er uundgåeligt, rejser kontaktforbuddet øvrige problemer.

Til forskel fra gældende ret, hvor oplysninger om enkeltpersoners strafbare forhold kan indhentes af arbejdsgivere, eller hvor sådanne oplysninger gives til personer som led i deres hverv (straffelovens § 236, stk. 10), er der særlige risici forbundet med nærværende kontaktforbud.

Det skyldes, at privatpersoner, navnlig personer, der allerede er idømt hel eller delvis ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om terrorisme, må antages ikke at have samme incitament til at overholde det tavshedsplæg, som de bliver pålagt med hensyn til de følsomme personoplysninger, som de modtager om andre dømte. Det medfører en øget risiko for, at oplysninger bliver videregivet, herunder til pressen, hvilket kan medføre uoprettelig skade for den person, som oplysningerne vedrører, da oplysninger som florerer på nettet kan være svære at fjerne igen.

Derudover kan politiet – navnlig hvis de har delt oplysninger om andre dømte med flere personer – reelt stå uden mulighed for at finde ud af, hvem der har lækket oplysningerne. Endelig redegøres der ikke nærmere for, hvordan de dømte, som bliver gjort bekendt med følsomme personoplysninger om andre personer, forventes at skulle overholde databeskyttelseslovgivningen.

Disse forhold skaber en øget risiko for, at politiets videregivelse af følsomme personoplysninger i konkrete tilfælde vil være uproportional.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kravet for, hvornår politiet må dele oplysninger med dømte personer skærpes, f.eks. sådan at det skal være "strengt nødvendigt".
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det fremgår af bemærkningerne, at politiet alene må videregive følsomme personoplysninger i nærmere bestemte situationer, hvor politiet har viden om, at der har været etableret kontakt.

4.4. PET'S ADGANG TIL POLITIETS OPLYSNINGER OM DEN DØMTE

Det fremgår af lovudkastet, at politiets tilsyn med meddelte forbud afklares og tilrettelægges i samråd med PET (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.3.7).

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at politiet, i de tilfælde, hvor den dømte er meddelt et kontaktforbud, om nødvendigt vil kunne medtage computere, telefoner og andet IT-udstyr med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Når politiet vælger at føre tilsyn og i den forbindelse undersøger den dømtes IT-udstyr, herunder telefoner og computere, kan politiet komme i besiddelse af en lang række personoplysninger, som er gemt på dette IT-udstyr. Det meste af denne information vil antageligvis ikke

have nogen relation til overholdelse af et kontaktforbud, og vil af den grund skulle slettes af politiet i det omfang, at politiet opbevarer oplysningerne.

PET har imidlertid en anden hjemmel til at indsamle personoplysninger, og det fremgår ikke af bemærkningerne til lovudkastet, i hvilket omfang PET har adgang til at indsamle oplysninger, som politiet er kommet i besiddelse af ved at føre tilsyn med kontaktforbuddets overholdelse.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet i bemærkningerne til udkastet redegør for PET's muligheder til at indsamle personoplysninger, som politiet er kommet i besiddelse af ved at føre tilsyn med overholdelse af kontaktforbud efter den foreslåede § 79 b, stk. 6.

5. EVALUERING OG SOLNEDGANGSKLAUSUL

Det er instituttets opfattelse, at der med de foreslåede regler om at idømme visse personer opholds- og kontaktforbud er tale om væsentlige indgreb i retten til bevægelsesfrihed og retten til respekt for privat- og familielivet, som må anses for at være intensive over for borgeren.

Det er derfor vigtigt, at anvendelsen af reglerne i praksis ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at opnå formålet.

Det er samtidig vigtigt, at Folketinget holdes løbende orienteret om brugen af bestemmelserne i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for reglerne.

En evaluering er nyttig til at synliggøre reglerne anvendelse i praksis og er vigtig til at vurdere det eventuelle fremtidige behov for reglerne.

Samtidig kan en evaluering være en god anledning til at få en uafhængig vurdering af implikationerne for de berørte personers retssikkerhed. Dette gælder både i forhold til dømte, som bliver underlagt tilsyn af politiet, og i forhold til andre dømte personer, hvis personoplysninger bliver videregivet af politiet til personer, der er idømt et kontaktforbud.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovudkastet, at Justitsministeriet efter en nærmere angiven periode foretager en evaluering af reglernes anvendelse i praksis, herunder med uafhængig bistand og med et fokus på de berørte personers retssikkerhed.

Folketinget bør endvidere løbende vurdere, om det er nødvendigt at opretholde adgangen til at foretage vidtgående indgreb i bevægelsesfriheden og retten til respekt for privat- og familielivet. Derfor bør der indsættes en udløbsbestemmelse (såkaldt "solnedgangsklausul") om, at reglerne ophører inden for en nærmere bestemt årrække.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der indsættes en udløbsbestemmelse i lovudkastet, således at reglerne ophører inden for en nærmere fastsat årrække, medmindre Folketinget beslutter at ophæve eller forlænge udløbsbestemmelsen.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2019-731-0048.

Med venlig hilsen

Louise Holck

VICEDIREKTØR

Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Lovforslaget indeholder en ny bestemmelse i straffeloven om forskellige former for forbud (opholdsforbud, boligforbud, besøgsforbud og kontaktforbud) til personer, der er dømt for terror eller terrorrelaterede forbrydelser samt billigelse heraf. Derudover indeholder lovforslaget en skærpelse af strafferammen for terrorisme og terrorrelaterede forbrydelser, der dog efter Justitias opfattelse ikke rejser retssikkerhedsmæssige problemstillinger. Justitias høringssvar angår derfor kun initiativerne vedrørende opholds- og kontaktforbud.

Med forslaget til den nye § 79b i straffeloven foreslås det:

- Som led i en straffedom kan der gives et opholds- og kontaktforbud til personer, der idømmes ubetinget fængselsstraf (eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter) for terror eller terrorrelaterede forbrydelser eller billigelse heraf.
- Forbuddene kan gives samlet eller enkeltvist i forbindelse med idømmelse af en helt eller delvist ubetinget fængselsstraf og løber i en periode fra 1 til 10 år fra endelig dom.
- Forbuddene tænkes særligt anvendt, hvor lovovertrædelsen udspringer af den dømtes radikaliseringsproces.
- Et opholdsforbud indebærer et forbud mod at færdes eller opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, hvor der er særlig risiko for, at den dømte vil blive fastholdt eller falde tilbage i et radikaliseret miljø eller vil kunne påvirke radikaliseringsudsatte personer i en negativ retning.
- Et kontaktforbud indebærer et forbud mod at søge at kontakte personer, der på et hvert givent tidspunkt er dømt for terror, terrorrelaterede forbrydelser eller billigelse heraf.
- Politiet kan i forbindelse med kontaktforbuddet udlevere en liste til den dømte over personer, der er dømt for terror, terrorrelaterede forbrydelser eller billigelse heraf.
- Politiet kan meddele tilladelse til at fravige et opholds- eller kontaktforbud.
- Politiet fører tilsyn med overholdelsen af forbud og kan som led i dette tilsyn foretage ransagninger af den dømtes bolig og ejendele samt foretage indgreb i meddelelshemmeligheden uden retskendelse.
- Straffen for overtrædelse af et opholds- og kontaktforbud er fængsel indtil 2 år.
- Den dømte kan indbringe et forbud for retten tre år efter løsladelsen eller udskrivningen.

Formålet med den nye bestemmelse i straffeloven er at forebygge nye terrorhandlinger og minimere muligheden for, at dømte terrorister kan radikaliseres andre. Forslaget er inspireret af de allerede eksisterende muligheder for at give personer med bandetilknytning et opholdsforbud samt muligheden for at give seksualforbrydere et opholds- eller kontaktforbud.

Justitsministeriet vurderer, at lovforslaget kan gennemføres inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, Grundloven og anden lovgivning.

Terrorisme og andre terrorrelaterede forbrydelser hører til de mest alvorlige forbrydelser, der udgør en trussel mod vores demokrati og frihedsrettigheder. Justitia er enig i vigtigheden af at forebygge sådanne forbrydelser og anerkender, at personer, der er dømt for terror, kan udgøre en sikkerhedsrisiko fremadrettet.

De foreslåede indgreb indebærer dog så væsentlige indgreb i de dømtes frihedsrettigheder og deres ret til privatliv, at det bør sikres, at forslaget ledsages af tilstrækkelige retssikkerhedsgarantier, og at forslaget ikke går videre end nødvendigt.

Justitia anbefaler derfor:

- At billigelse af terrorisme, herunder som led i religiøs oplæring, ikke bør være en del af anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse. Forbuddene udgør meget væsentlige indgreb i frihedsrettighederne, som kun bør finde anvendelse ved lovovertrædelser af særdeles grov karakter for at sikre proportionalitet, og fordi yderligere kriminalisering af billigelse af terror vil udgøre et uproportionelt indgreb i ytringsfriheden.
- At det bør indgå i vurderingen af opholdsforbuddets nærmere afgrænsning, om den dømte selv eller dennes familie har bopæl i et givent område.
- At det ikke bør være udgangspunktet, at kontaktforbuddet gives til dømte personer, men at det kun gives efter en konkret vurdering af, om det er hensigtsmæssigt for at forebygge terrorisme. Det bør desuden kun omfatte bestemte navngivne og identificerbare personer, som den dømte tidligere har haft kontakt med, og som vedkommende evt. har begået forbrydelsen med og ikke alle til enhver tid terrordømte m.v. personer. Som forslaget er udformet, er det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at folk kan straffes med op til to års fængsel for manglende overholdelse af et kontaktforbud samtidig med, at de ikke har krav på at få udleveret en liste over hvem, de ikke må kontakte. Det er på den anden side betænkeligt at give terrordømte en komplet liste over andre terrordømte.
- At den dømte får adgang til at indbringe forbuddenes opretholdelse for retten allerede to år efter endelig dom for at sikre, at forbuddene fortsat er nødvendige og har den ønskede præventive effekt.
- At der bør fastsættes meget klare retlige rammer for tilsynet, og at der bør indføres en mekanisme, som på årlig basis giver Folketinget mulighed for at monitorere omfanget og intensiteten af politiets tilsyn med de dømte.
- At der indføres krav om forudgående retskendelse for tvangsindgreb ifm. politiets tilsynsvirksomhed dog med et signifikant lempeligere mistankekrav, end hvad der følger af retsplejelovens almindelige regler i kapitel 71 og 73. Det kunne eksempelvis være et krav om, at politiet skal have en "rimelig grund til at antage", at den pågældende overtræder kontaktforbuddet.

Nedenfor uddybes Justitias vurderinger og anbefalinger.

Generelt om indgreb i friheds- og menneskerettigheder

Adgangen til at give et opholds- og/eller kontaktforbud samt politiets adgang til at foretage ransagninger og indgreb i meddelelshemmeligheden udgør indgreb i ikke-absolutte rettigheder i form af retten til bevægelsesfrihed og privat- og familieliv, som er beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), der sammen med praksis fra den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis er en del af dansk ret. Anvendelsesområdet for den foreslåede strafferetsbestemmelse griber på visse punkter også ind i retten til ytringsfrihed. Samtidig gør politiets tilsyn med overholdelsen af forbuddene efter omstændighederne selvstændige indgreb i retten til privatliv og familieliv og ytrings- og informationsfriheden.

At de ovennævnte frihedsrettigheder ikke er absolutte betyder, at staten kan gøre indgreb i disse rettigheder, hvis nogle bestemte betingelser er opfyldt. Et lovligt indgreb kræver i henhold til EMRK, at indgrebet er fastsat ved lov, varetager et legitimt formål¹ og er proportionalt (indgrebet skal være egnet, nødvendigt og der skal være et rimeligt forhold mellem mål og midler).

Efter Justitias vurdering er der ikke problemer i forhold til kravet om, at indgrebene varetager et legitimt formål, nemlig national sikkerhed nærmere bestemt forebyggelse af terrorisme.

Derimod har Justitia identificeret problemstillinger i forhold til kravet om, at et indgreb skal fastsættes ved lov, som indebærer, at loven er formuleret klart og præcist nok til, at borgere kan forudse deres retsstilling (forudsigelighedskravet).

Derudover er der problemer i forhold til indgrebenes proportionalitet, og om de dømte personer i relation til politiets tilsyn i tilstrækkelig grad er beskyttet mod vilkårlige indgreb i deres rettigheder fra staten.

Billigelse af terrorisme bør ikke være en del af anvendelsesområdet for opholds- og kontaktforbud

Et opholdsforbud, som omfatter den eller de kommuner, hvor den pågældende er blevet radikaliseret samt kommuner, hvor der er særlig risiko for, at den dømte vil kunne påvirke radikaliseringsudsatte personer, er et indgreb i bevægelsesfriheden, som kan udgøre en ganske væsentlig indskrænkning i de dømtes muligheder for at bevæge sig frit i samfundet og have socialt samvær med familie og venner m.v.

¹ af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed.

Bevægelsesfriheden er desuden beskyttet i artikel 2, stk. 1 i 4. Tillægsprotokol til den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Bestemmelsen beskytter individets ret (forudsat de opholder sig lovligt på statens område) til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

Et kontaktforbud, som omfatter personer, der på ethvert givent tidspunkt er dømt for terror, terrorrelaterede forbrydelser eller billigelse heraf udgør et indgreb i retten til privatliv og familieliv, som er beskyttet i EMRK artikel 8.

Efter Justitias vurdering er der tale om ganske intense indgreb i de pågældendes frihedsrettigheder. Dette skal navnlig ses i sammenhæng med, at forbuddene kan gives i en periode på minimum 1 år og helt op til 10 år, og at en overtrædelse straffes med op til 2 års fængsel.

Sådanne forbud bør derfor kun kunne anvendes ved grove forbrydelser, så det sikres, at der er et rimeligt forhold mellem mål og midler.

Billigelse af terror i medfør af straffelovens § 136, stk. 2 og 3.

Som lovforslaget er formuleret, kan forbuddene gives til personer, der har begået terror eller terrorrelaterede forbrydelser (som f.eks. hvervning og oplæring til at begå terrorisme, økonomisk støtte til terrorgrupper m.v.), men også til personer, der har udtrykt "billigelse" af terror eller terrorrelaterede forbrydelser.

Med lovforslaget omfattes ikke kun billigelse af terror, men også udtrykkelig billigelse af terror og terrorrelaterede forbrydelser som led i religiøs oplæring i medfør af straffelovens § 136, stk. 3. Det er ligesom i § 136, stk. 2, kun billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114j der kriminaliseres, hvilket udgør et indgreb i ytrings- og religionsfriheden.

Begrebet "billigelse" må ud fra en almindelig ordlydsfortolkning forstås som at "tilslutte sig eller at være tilfreds med; erklære sig enig i; godkende". Ved bestemmelsens indførelse i 1939 fremgik det i lovforslaget, at sigtet med bestemmelsen var at ramme dem, der "roser eller billiger en forbrydelse"².

Efter Justitias vurdering går lovforslaget for langt ved, at forbuddene også kan gives til personer, der offentligt og udtrykkeligt har billiget terror i form af handlinger, der er omfattet af straffelovens §§ 114-114j³. Det skyldes både det modstående hensyn til ytringsfrihed og kravet om lovens forudsigelighed og klarhed.

² Forslag til Lov om Ændringer i og Tilføjelser til Borgerlig Straffelov af 15. april 1930, de specielle bemærkninger til § 136 fremsat i Landstinget den 13. januar 1939.

³ Straffelovens §§ 114-114j indeholder ud over forbuddet mod at begå terrorisme en bred palette af forbrydelser med relation til terrorisme. Det drejer sig blandt andet om forbuddet mod at yde økonomisk støtte til terrorisme, forbud mod hvervning til at begå terrorisme, forbud mod oplæring til at begå terrorisme, forbud mod at yde støtte til terrorgrupper, forbud mod at deltage i ulovlig militær organisation eller gruppe, forbud mod spredning af masseødelæggelsesvåben, forbud mod at modtage økonomisk støtte fra en terrororganisation og forbud mod indrejse og ophold i forbudsbelagte konfliktområder. Billigelse af terror spænder derfor ganske bredt

Kriminalisering af billigelse af terrorisme er ikke i strid med EMRK (forudsat at de almindelige krav til indgreb er opfyldt), men som afdækket i Justitias [analyse fra 2015](#), rejser [kriminalisering af billigelse desuagtet en række retssikkerhedsmæssige problemstillinger](#).

En domfældelse for billigelse af terror må siges at være væsensforskellig for en domfældelse for terror eller forsøg derpå. Personer, der har udført eller planlagt konkrete terroraktioner, har udvist en reel vilje til at begå særdeles alvorlige forbrydelser. Personer, der alene er dømt for billigelse, vil også omfatte personer, der alene har udtrykt sympati overfor terror men ikke tegn på, at sådanne holdninger også dækker over en vilje til at skride til egentlig terror. Derfor synes det ikke at være proportionelt at underlægge personer dømt for billigelse samme intense restriktioner, som personer der er dømt for terror eller forsøg herpå og dermed har demonstreret reel fare for det omgivende samfund.

Det er også væsentligt at fremhæve, at gerningsindholdet af straffelovens § 136, stk. 2 og 3 er behæftet med uklare og uforudsigelige, ikke mindst pga. den sparsomme praksis.

Der er talrige eksempler på, at det forekommer tilfældigt, om der rejses en sigtelse for billigelse af terror⁴. Herudover viser Justitias [opgørelse fra 2017](#), at tiltalepraksis i forhold til § 136 i straffeloven som sådan (både opfordring til forbrydelser og billigelse af terror) har været meget sparsom indtil 2016, hvorefter der skete en mangedobling i antallet af tiltaler (men hvoraf mange er opgivet).

I de sager, der har ført til fængselsstraf, har domstolene ikke altid foretaget en indgående vurdering af, hvorvidt de pågældende ytringer kunne anses for "udtrykkelig" billigelse eller ej.

Fx blev en 22-årig mand i 2016⁵ idømt seks måneders ubetinget fængsel for billigelse af terror efter at have råbt følgende ud af vinduet fra sin fængselscelle "ISIS, Islamisk stat, se bare Paris, Kurt Westergaard, det er dig næste gang", hvilket ca. 30 indsatte i fængselsgården hørte samt for at have delt et link til en video med en tale fra et ISIS-medlem i en Facebookgruppe. Byretten fandt, at tiltalte var skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 (trussel om at begå en strafbar handling), imens landsretten fandt, at der var tale om billigelse af terror med den begrundelse, at udtalelsen måtte anses for "...en sympatitilkendegivelse af angrebet på Charlie Hebdo den 7. januar 2015 og af et tilsvarende angreb på Kurt Westergaard".

I Mansour-dommen fra 2015⁶ fandt landsretten, at en lang række ytringer var omfattet af § 136, stk. 2's anvendelsesområde, også selvom en række af dem var ganske tvetydige og abstrakte udtalelser og/eller billeder, og hvor det kan diskuteres, om der var tale om "udtrykkelig" billigelse.

over billigelse af terror i klassisk forstand til billigelse af spredning af masseødelæggelsesvåben til billigelse af indrejse og ophold i forbudsbelagte konfliktområder.

⁴ Se Justitias analyse fra 2015.

⁵ U.2016.1743Ø.

⁶ Østre Landsrets dom af 22. juni 2015 afdeling nr. S-3475-14.

Det drejede sig fx om et billede af vand med klippeformationer i baggrunden og teksten: "*Paradis har ethundrede grader, hvor afstanden mellem to grader er ligesom afstanden fra himlen til jorden og disse grader har Allah reserveret til Mujahidin'erne som kæmper for hans sag.*"

Også et billede med krigere med hævede sværd og sorte flag til hest og med koranversteksten "*Fight in the way of Allah those who fight you*" fandt landsretten var omfattet af billigelse af terror.

I 2018⁷ blev en 33-årig mand idømt 5 måneders fængsel for at billige angrebet mod Krudttønden i et interview med en fransk tv-kanal ved at have udtalt følgende: "*Den her mand har et hjerte af guld. Vi muslimer tager ikke afstand fra denne mand. Men den største terrorist gennem historien er de her tegnere, der har udsat os i Danmark og den danske befolkning for terror. Det er dem, der er terrorister. Ham der derovre, han er ikke terrorist, han er en helt*". Landsretten fandt, at udtalelsen efter sin karakter og sit indhold måtte være en udtrykkelig billigelse af terrorhandlinger.

Billigelse af terror m.v. som led i religiøs oplæring blev kriminaliseret i 2016⁸, og der gør de samme betæneligheder gældende i forhold til denne som ift. § 136, stk. 2, når det gælder opholds- og kontaktforbud.

Det bemærkes, at "tilskyndelse" til strafbare forhold herunder terror er kriminaliseret i straffelovens § 136, stk. 1, det bemærkes domfældelse for tilskyndelse iht § 136, stk. 1 ikke er omfattet af lovforslaget, hvilket forekommer påfaldende, da tilskyndelse umiddelbart er en grovere forbrydelse end billigelse.

Henset til den hidtidige vilkårlighed og uklarhed i praksis set i sammenhæng med forbrydelsens karakter og indgrebet i ytringsfriheden (og religionsfriheden) bør "billigelse af terror" ikke kriminaliseres yderligere ved at give adgang til at give et opholds- og kontaktforbud til sådanne dømte personer.

Det anbefales derfor, at personer, der alene er dømt for billigelse af terror, herunder som led i religiøs oplæring, ikke omfattes af den nye straffelovsbestemmelse

Det bør være en betingelse for opholds- og kontaktforbud, at der er en konkret fare for ny lignende kriminalitet

EMD accepterer indgreb i bevægelsesfriheden for at forebygge kriminalitet, men i hidtidig praksis har det været et krav i forhold til at opfylde betingelsen om proportionalitet, at der er konkrete holdepunkter tilstede, som underbygger den fortsatte eksistens af den risiko, som indgrebet forsøger

⁷ U.2018-393.Ø

⁸ Lov nr. 1723 af 27. december 2016 om ændring af straffeloven (kriminalisering af udtrykkelig billigelse af visse strafbare handlinger som led i religiøs oplæring).

at forebygge (i dette tilfælde terror), og at denne offentlige interesse skal opveje indgrebet i individets rettigheder.⁹

Som lovforslaget er formuleret, skal forbuddene særligt anvendes over for personer, hvor overtrædelsen udspringer af radikaliserings, ligesom det formodes, at personer, der har overtrådt bestemmelser nævnt i § 79b i almindelighed må være udtryk for en persons radikaliserings, hvis den terrorrelaterede handling må anses for støtte til en militant ekstremistisk ideologi, eller overtrædelsen indebærer accept af brugen af vold eller andre ulovlige midler for at opnå et politisk eller religiøst mål¹⁰. Dette inkluderer tilfælde, hvor den pågældende søger at føre militant islamistiske, højreekstremistiske, venstreekstremistiske, religiøst ekstremistiske eller lignende synspunkter ud i livet gennem vold, eller på anden vis fremmer, understøtter eller opfordrer andre til voldelig ekstremisme.¹¹ Der lægges derfor op til, at personer dømt for de nævnte forbrydelser som udgangspunkt skal idømmes forbud. I forhold til opholdsforbud er det yderligere en betingelse, at der er en "særlig risiko" for, at den dømte enten vil blive fastholdt eller falde tilbage i et radikaliseret miljø eller kan påvirke radikaliseringsudsatte personer i en negativ retning. "Radikalisering" er i lovforslaget defineret som "*et ikke entydigt begreb, der dækker over varierende grader af tilslutning til radikale synspunkter og handlinger. Radikalisering er en proces, der kan foregå over kortere eller længere tid, hvorved en person i stigende grad accepterer brugen af voldelige eller andre ulovlige midler til at opnå et bestemt politisk mål eller religiøst mål*".¹², selvom det fremgår, at risikoen skal vurderes efter den dømtes personlige forhold og adfærd.

Selvom risikoen, som beskrevet i lovforslaget, skal vurderes konkret efter den dømtes personlige forhold og adfærd, kan der stilles spørgsmålstejn ved, om betingelsen er for vag og for svær at definere i forhold til, at EMD stiller krav om, at der skal være konkrete holdepunkter for eksistensen af risikoen for, at vedkommende begår ny terrorisme. I lovforslaget er ræsonnementet, at personer, som fastholdes eller falder tilbage i radikaliserings, med sandsynlighed kunne risikere at begå (ny) terrorisme eller kan risikere at påvirke andre personer til at blive radikaliserede, så de kan risikere at begå terrorforbrydelser.

⁹ Vlasov mod Rusland, app. Nos. 51279 og 32098, para 33-34. "33. Admittedly, in certain cases restrictions on the movements of convicted offenders may be justified, for instance by the need to prevent them from re-engaging in criminal conduct. Thus, the Court has allowed restrictions on the freedom of movement of individuals suspected of being members of a criminal syndicate (see *Raimondo v. Italy*, 22 February 1994, § 39, Series A no. 281-A, and *Labita v. Italy* [GC], no. 26772/95, § 195, ECHR 2000-IV) or of an individual who had been found guilty of a violent offence (see *Villa v. Italy*, no. 19675/06, §§ 45-50, 20 April 2010).

34. However, such restrictions can be justified in a given case only if there are clear indications of a genuine public interest which outweigh the individual's right to freedom of movement. They must be based on concrete elements which are truly indicative of the continued existence of the risk that such measures seek to forestall. In cases where the travel ban was the consequence of the applicant's status as a convicted and not yet rehabilitated offender, the Court did not consider that such a general and almost automatic restriction could be regarded as necessary (see *Milen Kostov v. Bulgaria*, no. 40026/07, § 17, 3 September 2013; *Sarkizov and Others v. Bulgaria*, nos. 37981/06, 38022/06, 39122/06, and 44278/06, § 67, 17 April 2012; and *Nalbantski*, cited above, § 66). The Court also found a violation of Article 2 of Protocol No. 4 in a case where a travel restriction had been automatically imposed on account of unpaid debts, without examining the applicant's personal situation or his ability to pay the amounts due (see *Battista*, cited above, § 44).

¹⁰ Lovforslaget side 13.

¹¹ Lovforslaget side 60.

¹² Lovforslaget side 12-13.

I denne vurdering fremgår det ikke, at der skal være konkrete holdepunkter for, om den dømte rent faktisk har udvist en adfærd m.v., som gør, at der er risiko for, at den dømte udgør en konkret fare for samfundet.

Det anbefales derfor, at det fremgår af loven, at det er en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at der skal være konkrete holdepunkter for at antage, at der er en konkret eller nærliggende fare for, at den dømte begår ny lignende kriminalitet, med mindre der idømmes et opholdsforbud.

Dette vil sikre, at indgrebet rent faktisk har en præventiv effekt og dermed er egnet og proportionalt.

I forhold til proportionalitetsvurderingen af, hvilket område, der nærmere skal gives forbud mod at opholde sig i, ses der ikke at være taget højde for den dømtes ret til familieliv, som beskyttet i EMRK artikel 8. Som forslaget er udformet, indgår hensynet til familieliv kun i forhold til politiets mulighed for at give enkeltstående tilladelser til at fravige et forbud.

Det anbefales derfor, at det indgår i vurderingen af opholdsforbuddets nærmere afgrænsning, om den dømte selv om dennes familie har bopæl i et givent område.

Kontaktforbuddet bør indsnævres og præciseres

Kontaktforbuddet indebærer, at den dømte ikke må søge at kontakte personer, der på ethvert givent tidspunkt er dømt for en eller flere overtrædelser, der er nævnt i bestemmelsen (terror, terrorrelaterede forbrydelser, eller billigelse heraf) og som har modtaget en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at modtageren af et kontaktforbud kan risikere at få op til 2 års fængsel for overtrædelse af forbuddet, men samtidig ikke nødvendigvis kan få adgang til en komplet liste over personer, som vedkommende ikke må kontakte og derfor kan have svært ved at overholde forbuddet.

Samtidig virker det heller ikke hensigtsmæssigt at udlevere en komplet liste over terrordømte personer til en terrordømt person, selvom den dømte har tavshedspligt med hensyn til oplysningerne.

Kredsen af personer omfattet af forbuddet er desuden "dynamisk" og ændrer sig over tid, da det er de til enhver tid dømte for terror, terrorrelaterede forbrydelser eller billigelse heraf, samtidig med at personer løbende kan slettes fra kriminalregisteret og dermed ikke længere være omfattet af forbuddet.

Det fremgår alene, at politiet kan *vælge* at give den dømte oplysninger om personer, som er dømt for terror m.v., og som den dømte dermed ikke må kontakte i form af oplysninger om navn og billeder m.v. (dog ikke oplysninger om, hvilke forbrydelser den pågældende har begået). Det nævnes i lovforslaget, at politiet kun må videregive sådanne oplysninger i det omfang, det er nødvendigt. Som eksempel nævnes hensynet til at bringe den dømte i ond tro om, at den pågældende har søgt

at kontakte en person omfattet af kontaktforbuddet. Hvis politiet som led i tilsynet er blevet bekendt med, at den dømte har forsøgt at kontakte en person omfattet af forbuddet, vil politiet kunne give den dømte oplysninger herom.¹³

I forhold til anvendelsesområdet er det modsat ved opholdsforbuddet ikke en betingelse, at der er en "særlig risiko" for, at den dømte fastholdes i, eller falder tilbage i radikaliserings- eller risikerer at påvirke radikaliseringsudsatte personer.

Kontaktforbuddet tænkes anvendt, hvor den pågældendes forbrydelse er et udtryk for radikaliserings- og personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf for de pågældende forbrydelser må i almindelighed antages at være radikaliserede¹⁴, hvorfor det ifølge lovforslaget må være udgangspunktet, at dømte modtager et kontaktforbud.

Der ses ikke, at der i øvrigt skal ske en konkret proportionalitetsafvejning i forhold til, om indgrebet er egnet til at forebygge terrorisme.

Den foreslåede bestemmelse er ikke hensigtsmæssigt udformet, da den ikke sikrer, at indgrebet er proportionalt og rent faktisk forebygger terrorisme. Den dømtes retssikkerhed er derudover kompromitteret ved, at vedkommende kan idømmes op til 2 års fængsel for at kontakte personer, som vedkommende ikke har oplysninger om, hvem er.

Det anbefales derfor, at kontaktforbuddet begrænses til at angå bestemte navngivne personer, som oplyses til den dømte, og som den dømte i forvejen har haft kontakt med, og hvor kontaktforbuddet efter en konkret vurdering kan forebygge terrorisme. Det kunne blandt andet være personer, som har begået terrorisme i samarbejde med den dømte.

Den dømte bør have adgang til at indbringe forbuddenes opretholdelse to år efter endelig dom

Ifølge forslaget kan den dømte indbringe et forbuds opretholdelse for retten 3 år efter løsladelse eller udskrivning og i særlige tilfælde tidligere. Det fremgår ikke af lovforslaget, hvad der skal til, for at det er et særligt tilfælde. Det bør præciseres.

I henhold til EMD's praksis om blandt andet indgreb i bevægelsesfriheden må myndighederne ikke opretholde en begrænsning i bevægelsesfriheden i en længere periode uden regelmæssigt at foretage en genvurdering af begrænsningens retfærdiggørelse.¹⁵ Henset til indgrebenes intensive karakter, bør det i højere grad sikres, at de fortsat er relevante og egnede til at opnå deres formål. Den dømte bør derfor have en hurtigere ret til at få genvurderet forbuddene.

¹³ Lovforslagets side 84.

¹⁴ Lovforslagets side 13.

¹⁵ Se Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 4. udgave, side 1288.

Det anbefales derfor, at den dømte får adgang til at indbringe forbuddenes opretholdelse for retten allerede to år efter endelig dom.

Der bør fastsættes klare regler om omfang og intensitet af politiets tilsyn

Lovforslaget indeholder regler om indførelse af et nyt tilsyn med den dømtes overholdelse af forbud efter straffelovens § 79b, stk. 2 og 3. Politiet skal kunne gennemføre tilsynet ved undersøgelse af den dømtes bolig uden retskendelse, ligesom politiet uden retskendelse skal kunne foretage undersøgelser af breve og andre papirer samt andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold. Indgrebene skal kunne foretages jævnlige, uanmeldt og på vilkårlige tidspunkter.

Der er i 2019 indført et lignende tilsyn i forbindelse med forbud givet til seksualforbrydere, og det foreslåede tilsyn er modelleret efter dette tilsyn.

Tilsynet indebærer et væsentligt indgreb i den dømtes ret til respekt for privatliv, hjem og korrespondance, jf. EMRK artikel 8. Derudover udgør tilsynet et indgreb i boligens ukrænkelighed, som beskyttet i grundlovens § 72. Indgreb i denne ret kræver en forudgående retskendelse, med mindre der er en særlig lovhjemmel, hvilket der er fastsat i dette tilfælde. Grundlovens § 77 beskytter ytringsfriheden (som også beskyttet i EMRK artikel 10) og retten til ikke at blive pålagt forudgående censur.

Statens indgreb i EMRK artikel 8 skal som tidligere nævnt være proportionale.

EMRK kræver ikke, at ransagninger m.v. kun kan foretages med retskendelse, men et krav i national lovgivning er en væsentlig retssikkerhedsgaranti. Hvis der ikke stilles krav om retskendelse i national lovgivning, vil der være et særligt højt krav til de øvrige indbyggede retssikkerhedsgarantier for at sikre, at borgeren beskyttes mod vilkårlige indgreb fra staten. Det vil sige, at der skal være faste retlige rammer med klare begrænsninger i myndighedens beføjelser.¹⁶

Selv om forebyggelse af terrorisme er et legitimt formål, kan der stilles spørgsmål ved, om de indgreb, der er forbundet med tilsynet, i alle tilfælde er proportionale. Det drejer sig fx om forbrydelser af mindre alvorlig karakter, som fx billigelse af terror i form af en kommentar på Facebook.

Det er på denne baggrund Justitias vurdering, at der vil være sager, hvor jævnlige, uanmeldte tilsynsbesøg på vilkårlige tidspunkter vil kunne anses for uproportionale indgreb i den dømtes ret til privatliv.

Herudover er der ikke i lovforslaget fastsat klare rammer for tilsynets omfang og intensitet, herunder hvad undersøgelsen af boligen må omfatte og under hvilke betingelser, hvornår det er relevant at medtage den dømtes computer, telefon, breve og papirer m.v. til undersøgelse uden den dømtes

¹⁶ Jon Friderik Kjølbo, "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere", 4. udgave, side 869.

tilstedeværelse, hvad disse undersøgelser konkret må omfatte, og hvor lang tid politiet kan tilbageholde den dømtes ejendele.

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat administrative regler om tilsynets gennemførelse, som afklarer disse spørgsmål.

Det anbefales, at mindre alvorlige forbrydelser, så som billigelse af terror m.v. ikke omfattes af anvendelsesområdet for tilsynet (og af den nye bestemmelse i det hele taget).

Derudover anbefales det, at der bør fastsættes meget klare retlige rammer for tilsynet, ligesom der indføres en mekanisme, som på årlig basis giver Folketinget mulighed for at monitorere omfanget og intensiteten af politiets tilsyn med de dømte. I den forbindelse bør det overvejes at indføre et krav om forudgående retskendelse for tvangsindgreb ifm. politiets tilsynsvirksomhed, dog med et signifikant lempeligere mistankekrav end hvad der følger af retsplejelovens almindelige regler i kapitel 71 og 73. Det kunne eksempelvis være et krav om, at politiet skal have en "rimelig grund til at antage", at den pågældende overtræder kontaktforbuddet.

Med venlig hilsen

Jacob Mchangama
Direktør

JUSTITIA

Mobil/Cell +45 24 66 42 20

E-mail: jacob@justitia-int.org

<http://www.justitia-int.org>

København, den 28. februar 2020

HØRINGSVAR OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN. (INITIATIVER MOD FREMMEDKRIGERE OG TERRORDØMTE).

Ved brev af 20. januar 2020 har Justitsministeriet fremsendt ovennævnte forslag til lov om ændring af straffeloven, og anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til forslaget.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at Politiets Efterretningstjeneste (PET) vurderer, at der på nuværende tidspunkt er udrejst 21 voksne danske statsborgere fra Danmark, som fortsat opholder sig i Syrien eller landene omkring Syrien, og at 12 af disse danske statsborgere er tilbageholdt eller fængslet, mens de øvrige 9 formodes at opholde sig på fri fod i konfliktzonen eller nabolandene.

Det fremgår videre af bemærkningerne, at PET vurderer, at terrortruslen mod Danmark er alvorlig, og at truslen bl.a. kan udgå fra radikaliserede personer i islamistiske miljøer i Danmark.

Det er videre PET's vurdering, at fremmedkrigere, der kommer tilbage til Danmark, kan være særligt radikaliserede, brutaliserede og voldsparate, og at de kan bidrage til radikalisering af personer og miljøer i Danmark.

Der er efter regeringens opfattelse behov for at skærpe kursen over for fremmedkrigere.

Det fremgår, at regeringen finder, at der mere generelt er behov for at styrke det strafferetlige værn mod terrorisme. Det er, anføres det, afgørende, at myndighederne har de nødvendige redskaber med henblik på at forebygge og afværge terrorisme, ligesom det er vigtigt, at strafniveauet afspejler, at der er tale om meget alvorlige forbrydelser.

For det første vil regeringen med forslaget ændre straffeloven, så domstolene som led i en straffedom kan meddele et opholdsforbud og et kontaktforbud til personer, som idømmes ubetinget fængselsstraf m.v. for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser (§ 101a, §§ 114-114j, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114j).

Det foreslås for det andet, at politiet fører tilsyn med, om de pågældende personer overholder opholds- og kontaktforbuddene. I den forbindelse vil man bemyndige politiet til at foretage ransagninger af den straffedes bopæl, breve, computer m.v. uden retskendelse, hvis man mistænker, at den straffede ikke efterlever de meddelte opholds- og kontaktforbud.

Forbuddene kan meddeles for 1 til 10 år. Sådanne forbud kan tidligst påklages for domstolene efter 3 års forløb.

For det tredje foreslår regeringen, at straffene for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser skærpes.

Efter Amnesty Internationals opfattelse følger nærværende forslag samme retspolitiske ræsonnement som de tidligere forslag om administrativ frakendelse af statsborgerskab for de såkaldte fremmedkrigere og deres børn, hvor man også fraveg en række traditionelle retsgarantier med henvisning til, at det var mere praktisk.

Ved forslagene om administrativ frakendelse af dansk indfødsret – argumenterede man med, at det ville være for kompliceret og for langvarigt og for vanskeligt at gennemføre en sædvanlig retssag – med sædvanligt forsvar og bevisførelse for forsæt og subsumption – og derfor besluttede regeringen og Folketingets flertal, at man ikke ville stille krav om, at en bestemt bestemmelse i straffeloven eller indfødsretsloven skulle være overtrådt, men alene krav om, at der var grund til at antage, at den pågældende person under opholdet i et område omfattet af straffelovens § 114j havde handlet til alvorlig skade for vitale danske samfundsinteresser.

Nærværende forslag indebærer på samme måde nogle betænkelige nyskabelser og svækkelser af traditionelle retsgarantier, uden at bemærkningerne afspejler de principielle overvejelser, som f.eks. afskaffelse af kravet om en

dommerkendelse ved ransagninger af en mistænks bopæl, breve, computer m.v. altid bør give anledning til.

Politiets tilsyn med overholdelsen af meddelte opholds- og kontaktforbud.

Efter det foreliggende forslag kan en person, som er dømt efter de terrorrelaterede bestemmelser, der er nævnt ovenfor (straffelovens § 136 og 114-114j m.v.), gives et opholds- eller kontaktforbud i en periode, som kan gå fra 1 til 10 år.

Det fremgår, at længden af de nævnte forbud ikke hænger direkte sammen med længden af den fængselsstraf, som den pågældende er idømt. Der vil altså kunne udstedes meget langvarige opholds- eller kontaktforbud, uden nogen konkret sammenhæng med straffens længde.

Det eneste krav er, at den pågældende idømmes en hel eller delvis ubetinget fængselsstraf – uanset straffens længde, og at det vurderes, at der er en risiko for, at den dømte risikerer at falde tilbage i et radikaliseret miljø eller selv påvirke andre i radikaliserende retning.

Hvor straffen for en kriminel handling i andre situationer efter andre straffelovsovertrædelser (berigelseskriminalitet m.v.) må anses for afsonet, og den dømte må anses for at kunne "starte på en frisk" efter endt afsoning, så vil situationen være ganske anderledes for en person, der har afsonet en terror-relateret forbrydelse, og som pålægges f.eks. et opholdsforbud i sin (tidligere) hjemkommune og i nabokommunen (med henvisning til, at personer, som

den dømte har forbud mod at kontakte, opholder sig dér.)

Det fremgår ikke af bemærkningerne til forslaget, hvordan det skal vurderes, om der består en sådan konkret risiko, at den dømte skal have forbud mod at tage ophold i sin hjemkommune eller nabokommunen. Men det fremgår ret klart, at forbuddene vil kunne være meget indgribende. Det vil for eksempel ikke være muligt for den straffede at tage arbejde inden for det område, hvor der er givet et opholds- og kontaktforbud. Tilsvarende gælder ophold i sports- og fritidsklubber.

Efter Amnestys opfattelse risikerer man, at opholds- og kontaktforbud får karakter af en uforholdsmæssig tillægsstraf over for særlige grupper af dømte. Uanset om forbuddet meddeles af en domstol i forbindelse med straffedommen, tyder de nævnte eksempler i bemærkningerne på, at især opholds- og kontaktforbuddet kan få uforholdsmæssigt vidtrækkende konsekvenser i strid med retten til at vælge opholdssted. (Jf. 4. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, artikel 2).

Det fremgår af bemærkningerne, side 14, at den risiko, som kan begrunde et forbud, dels vedrører den straffedes personlige forhold, men at det også taler for et forbud, at den straffede kommer fra særligt udsatte boligområder eller områder, som er på regeringens ghettoliste, hvor det skønnes, at der vil være en særlig modtagelighed over for de radikaliserede synspunkter, som den dømte vurderes at være eksponent for. Det betyder med andre ord, at et

opholds- eller kontaktforbud kan pålægges – ikke ud fra den dømtes forhold, men ud fra en generel vurdering af de personer, som i øvrigt opholder sig i området.

Det er således åbenbart, at de nye beføjelser risikerer at blive anvendt på en måde, som i høj grad tager udgangspunkt i, hvilke negative forventninger politiet har til bestemte grupper i bestemte boligområder.

Særligt savnes også overvejelser om, hvordan politiet og domstolene i givet fald vil efterprøve, om mindre indgribende foranstaltninger ville være tilstrækkeligt til at sikre, at den dømte ikke falder tilbage til tidligere radikalisering.

Om politiets bemyndigelse til uden dommerkendelse af foretage ransagning af den dømtes bolig, computer og breve som led i tilsyn med opholds- og kontaktforbud.

Efter forslaget til straffelovens § 79 b, stk. 6, skal politiet kunne ransage den dømtes bolig, computer og breve uden dommerkendelse – hvis politiet skønner, at der er risiko for, at den dømte ikke overholder de meddelte opholds- og kontaktforbud.

Der argumenteres i bemærkningerne til forslaget for, at indgreb i den dømtes ret til privatliv (bopæl, computer, breve) ikke er omfattet af hovedreglen om krav om retskendelse i grundlovens § 72 og retsplejelovens regler i kapitel 71 om betingelserne for at ransage en mistænks bolig, computer, breve m.v.

Argumentet for, at ransagningen kan ske uden retskendelse, er, at

ransagningen ikke har karakter af et strafprocessuelt, efterforskningsmæssigt skridt, men alene "et tilsyn", som ikke er omfattet af retsplejelovens krav om begrundet mistanke, nødvendighed, proportionalitet osv., jf. retsplejelovens § 782.

Efter bemærkningerne er der – må man forestå – alene tale om et "tilsynsskridt" – en rent forvaltningsretlig aktivitet – omfattet af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven).

Dét forekommer ikke at være en overbevisende argumentation. Der er tale om ransagninger, som er begrundet i en mistanke mod en tidligere straffet person for at handle i strid med et meddelt opholds- og kontaktforbud – med den begrundelse, at overtrædelsen medfører en øget risiko for tilbagefald til radikaliseret adfærd.

Begrundelsen for ransagningen er netop, at der er tale om en person – som tidligere er dømt for og har afsonet en straf for overtrædelse af straffelovens 136 stk. 1 og 2, og §§ 114-114j.

Videre må det erindres, at overtrædelser af de meddelte opholds- og kontaktforbud kan straffes med op til 2 års fængsel. På den baggrund forekommer det ikke rimeligt at fremstille forslaget, som om der er tale om veterinære myndigheders uanmeldte kontrolbesøg på et slagteri.

Man savner også blot antydning af en bemærkning om, hvad politiet skal gøre

med eventuel "bifangst" ved sådanne ransagninger.

Det giver anledning til bekymring, at man – igen – vil svække beskyttelsen af borgernes fundamentale rettigheder uden nærmere retspolitisk diskussion. Som det er, nøjes man – også her – med en konstatering af, at politiet har udtalt, at det vil lette deres arbejde. Der er sjældent tale om en nøjere afvejning af de modstående hensyn mellem administrativ konvens og borgernes retssikkerhed.

Amnesty International skal opfordre til, at forslaget om ransagninger uden retskendelse trækkes tilbage, således at retsplejelovens hovedregel om retskendelse ved ransagninger m.v. også kommer til at gælde i disse situationer.

Om forslag til generelle skærpelser af strafferammer

Efter forslaget vil man hæve en lang række strafferammer – i straffelovens §§ 136 og §§ 114-114j.

Rent menneskeretligt giver skærpelserne ikke anledning til bemærkninger. Derimod er det bemærkelsesværdigt, at gennemgangen i bemærkningerne til forslaget viser, at de bebudede skærpelser primært må forstås som signalpolitik – og at bemærkningerne om, at der er behov for at styrke beredskabet – det strafferetlige værn – mod terrorisme ikke bunder i konkrete erfaringer med de gældende strafferammer. Tværtimod fremgår det af forslaget, at der er en meget beskeden praksis og for flere

terrorbestemmelers vedkommende
slet ingen retspraksis.

Amnesty International, 28. februar
2020.

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

KL's bemærkninger til høring om forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Justitsministeriet har den 20. januar 2020 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte). Høringssvaret skal være Justitsministeriet i hænde den 18. februar 2020.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser.

KL har ingen bemærkninger til lovens indhold som sådan. Men har en række kommentarer, som KL vil opfordre Justitsministeriet til at tage hånd om i lovarbejdet.

KL mener, at det er vigtigt, at det præciseres, eventuelt i lovbemærkningerne, hvorledes andre aktører skal agere i forhold til forbuddene. Er der fx tiltænkt Infohuset en rolle?

Hvis man i regi af Infohuset f.eks. beslutter at tilbyde en borger, som er idømt et opholds- og kontaktforbud, en mentor, skal denne mentor så reagere, hvis mentor bliver opmærksom på, at borgeren overtræder forbuddet? Og hvis mentor fortæller det til sin kontaktperson (mentorkoordinator) i kommunen, skal den pågældende så bringe denne viden ind i Infohuset?

Hvis et opholdsforbud dækker jobcentrets adresse, skal jobcenteret så i indkaldebrev vejlede borger om, hvordan den pågældende skal søge om tilladelse til at færdes i området?

Der står flere steder i lovforslaget, at der skal tages hensyn til, at den dømte kan leve videre med sin familie efter dommen. Dog kan et kontaktforbud og opholdsforbud komme på tale, hvis den dømte skal tilbage og bo i det område, hvor den dømte er blevet radikaliseret, eller hvor den person eller det netværk af personer, der har haft en betydning for den dømtes radikalisering, opholder sig.

Dato: 17. februar 2020

Sags ID: SAG-2020-00976
Dok. ID: 2881015

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Hvis en dømt forælder ikke kan få daglig kontakt med sin familie og børn, fordi han/hun dømmes til opholdsforbud i det område, hvor de bor, kan der opstå nogle afledte problematikker i familien, som forvaltningen skal håndtere.

Det fremgår også af lovforslaget, at der skal tages hensyn til, at en dømt, hvis denne er under 18 år, fortsat kan bo hos forældremyndighedsindehaver, med mindre der er andre i husstanden, der er radikaliseringsstruede, eller at der i området er personer, der har været medvirkende til at personen blev radikaliseret. I disse sager vil der blive givet et opholdsforbud. Her er det ikke afklaret, hvem der skal anvise den dømte det nye hjem (anbringelse, ny egen bolig) og hvor.

KL er sikker på, at der vil opstå mange af denne slags spørgsmål, så det vil være meget hensigtsmæssigt, hvis der fra ministeriets side er taget stilling hertil i forbindelse med vedtagelse af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 17. februar 2020

Sags ID: SAG-2020-00976
Dok. ID: 2881015

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

18. februar 2020

Opholds- og kontaktforbud for hjemvendte fremmedkrigere

Høringssvar – Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Ved en mail af den 13. januar 2020 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om eventuelle bemærkninger.

I den anledning skal DKR udtale, at vores mission er at skabe tryghed ved at oplyse om og forebygge kriminalitet.

Det Kriminalpræventive Råd anerkender intentionen om at få hjemvendte fremmedkrigere ud af det miljø, som kan have påvirket dem til at drage afsted i første omgang. DKR skal imidlertid pege på, at tvang medfører en risiko for at fastholde de pågældende personers oplevelse af at være marginaliseret og anderledes. Vi mener, det er vigtigt, at man tænker i indsatser, der inkluderer og trækker dømte ind i positive miljøer.

Østjyllands Politi og Aarhus Kommune er forankret i et samarbejde om radikaliseringsforebyggelse kaldt Aarhus-modellen. Her er den grundlæggende tilgang, at den unge skal hjælpes et sted hen, hvor vedkommende selv beslutter sig for at vælge kriminalitet og ekstremisme fra. Dette har vist sig at være en virksom metode. DKR skal anbefale, at man lader sig inspirere af de gode erfaringer fra den tidlige forebyggelse i denne sammenhæng.

DKR har noteret, at Folketinget de seneste år har vedtaget lovgivning, der meddeler bestemte grupper i samfundet opholds- og kontaktforbud. Her henvises der bl.a. til straffelovens § 79 a vedrørende personer tilknyttet rocker- og bandemiljøet samt vedtagelsen af § 236, stk. 1, om dømte seksualforbrydere.

DKR er betænkelige ved, at et forbud kan gives på baggrund af en ubetinget fængselsstraf uanset længden af denne. Vi mener – på linje med Advokatrådet – at det er ude af proportioner, at selv en helt kort fængselsstraf kan medføre en årelang (mindst 1 år) indskrænkning i den dømtes bevægelsesfrihed og mulighed for at se venner og familiemedlemmer.

Venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen
Sekretariatschef

Rådhuspladsen 2, 8000 Aarhus C

Høringsvar i forbindelse med forslag om ændring af straffeloven (initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Aarhus Kommune har med interesse læst høringsmaterialet omkring forslag til ændring af straffeloven (initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Aarhus Kommune bemærker, at lovforslaget i høring alene er rettet mod straffeskærpelse uden forebyggende eller integrerende tiltag. Det vurderes fagligt af helt afgørende betydning, at vi som myndigheder fastholder en balance mellem strafferetslige tiltag og forebyggende arbejde.

Aarhus Kommune har igennem mere end 10 år samarbejdet med Østjyllands Politi omkring forebyggelse af radikalisering og diskrimination. Vores tilgang er en bred tværsektoriel forebyggelse gående fra dialogbaserede workshops i folkeskolen til exit-programmer. Udgangspunktet for vores forebyggende arbejde er, at vi arbejder med alle personer med lovligt ophold i arbejdet med at fremme trygheden for alle borgere.

Bemærkninger til forslag om opholdsforbud og kontaktforbud

Forslagene vurderes at kunne have en præventiv effekt, hvis det anvendes ud fra en individuel vurdering af effekten på den berørte person, og målet for anvendelsen. Der vurderes lokalt at have været enkelte radikaliseringsager, hvor både opholdsforbud og kontaktforbud kunne have været nyttige i anvendelse. Effekten vurderes dog at være afhængig en betydelig overvågning fra politiet.

Opholds- og kontaktforbud vil indebære udfordringer for både sociale- og beskæftigelsesindsatser. Der vil uvægerligt opstå sammenstød mellem intentionen med den nye lovgivning og formål, intention og forpligtelser i social- og beskæftigelseslovgivningen. Kommunale sagsbehandlers arbejde med personer i målgruppen – f.eks. i 'God Løsladelse' og i landets kommunale 'Infohuse' – vurderes at blive besværliggjort af den foreslåede lovgivningsændring.

Bemærkninger til forslag om straffeskærper

Det bemærkes i forhold til forslag om hævelsen af strafferammen fra 2 til 3 år for ytringer til støtte af terrorhandlinger (Straffelovens § 136, stk. 2) bemærkes, at målgruppen herfor ofte er psykisk sårbare og socialt udsatte unge som udøver spontane og ubesindige ytringer på sociale medier. Det vurderes således afgørende, at der også fremadrettet prioriteres at arbejde med kriminalitetsforebyggende indsatser med fokus på reintegration overfor denne målgruppe af den unge.

Med venlig hilsen

Kristian Würtz
Rådmand Sociale Forhold og Beskæftigelse

Thomas Medom
Rådmand Børn og Unge

17. februar 2020
Side 1 af 1

**SOCIALE FORHOLD OG
BESKÆFTIGELSE**

Aarhus Kommune

BØRN OG UNGE

Aarhus Kommune

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte e-mail:
raadmand@msb.aarhus.dk
www.aarhus.dk/msb

Sagsnummer: 20/007205

Louise Degn Brammer

Fra: FMN-RLM Mouritzen, Rona Lehmann <RLM@fmn.dk>
Sendt: 17. februar 2020 13:01
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: Forsvarsministeriets svar på høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Til Justitsministeriet

Forsvarsministeriet har ingen bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Med venlig hilsen

Rona L. Mouritzen
Forsvarsministeriet

Juridisk Kontor / Legal Departement
Holmens Kanal 9, DK-1060 København K / Copenhagen K

Telefon/Telephone: + 45 72 81 00 57
Fax/Fascimile: + 45 72 81 03 00
E-mail: RLM@fmn.dk
www.fmn.dk

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Vi goer opmaerksom paa, at denne e-mail kan indeholde information, der kun er beregnet for modtageren. Hvis du ved en fejltagelse har modtaget e-mailen, maa du ikke anvende indholdet i nogen sammenhaeng og vi beder dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge besvar-funktionen. Samtidig beder vi dig slette alle kopier af e-mailen i dit system uden at videresende eller kopiere den. Selvom e-mailen og enhver vedhaeftet fil efter vores overbevisning er fri for virus og andre fejl, som kan paavirke computeren eller it-systemet, hvori den modtages og laeses, aabnes den paa modtagerens eget ansvar. Vi paatager os ikke noget ansvar for tab eller skade, som er opstaaet i forbindelse med at modtage eller aabne e-mailen. Hvis du har problemer med at aabne vedhaefte filer, kan du finde information paa dette link <http://www.fmi.dk/Pages/winmail.aspx>.

Please note that this message may contain confidential information. If you have received this message by mistake, please inform the sender of the mistake by sending a reply, and then delete the message from your system without making, distributing or retaining any copies of it. Although we believe that the message and any attachments are free from viruses and other errors that might affect the computer or IT system where it is received and read, the recipient opens the message at his or her own risk. We assume no responsibility for any loss or damage arising from the receipt or use of this message. If you are having trouble opening attached files, you can get further information via this link <http://www.fmi.dk/Pages/winmail.aspx>.

Louise Degn Brammer

Fra: Ina Iwersen <Inalwersen@Shret.dk>
Sendt: 31. januar 2020 11:23
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Cc: Marianne Abildtrup
Emne: VS: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048

Vedhæftede filer: Høringsoversigt over høringsparter.PDF; Høringsversion lovforslag.PDF; Høringsbrev (retterne).PDF

Sag: 2019-731-0048
Sagsdokument: 1383065

Til rette vedkommende

Høringen giver ikke Sø- og Handelsretten anledning til at komme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ina Darby Iwersen
Kst. Retsassessor
Direkte: + 45 99 68 47 06
Inalwersen@shret.dk

Sø- og Handelsretten

Amaliegade 35, 2. sal
1256 København K.
Tlf.: 99 68 46 20
www.shret.dk

Fra: Justitsministeriet <im@jm.dk>
Sendt: 21. januar 2020 14:05
Emne: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
im@jm.dk

Louise Degn Brammer

Fra: RAD FP Sikker
Sendt: 14. februar 2020 16:35
Til: EStrafferetskontoret (951s18)
Cc: Louise Degn Brammer
Emne: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

Rigsadvokaten har ikke bemærkninger til udkastet til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte).

Med venlig hilsen

Morten Chjeffer Rasmussen
Specialkonsulent

Direkte tlf.: +45 30 32 46 27
E-mail: mra@ankl.dk

RIGSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Kvalitetsafdelingen
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K
Telefon: 7268 9000
Telefax: 7268 9004
E-mail: rigsadvokaten@ankl.dk
www.anklagemyndigheden.dk

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>

Sendt: 21. januar 2020

Emne: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

07. februar 2020

Sagsnr. S2020-443
Dok. nr. D2020-3596
Journalnr. Justitsmin..

Socialforvaltningen
Samsø Kommune

8305 Samsø
CVR/SE-nr. 23795515

Telefon: +45 87 92 22 00
Mail: kommune@samsoe.dk
www.samsoe.dk

Ekspeditionstid
Mandag-torsdag: 10 - 12
Torsdag desuden: 15 - 17
Fredag lukket

Telefontid
Mandag-torsdag: 9 - 12
og igen fra: 13 - 15
Fredag lukket

Persondata
Har du spørgsmål om kommunens
behandling af personoplysninger,
kan du rette henvendelse til
dpo@samsoe.dk tlf.: 51 37 71 41.

Hørings svar over udkast til lov om ændring af straffeloven

Samsø Kommune har den 20. januar modtaget skrivelse fra
Justitsministeriet der anmoder om udtalelse om udkast til lov
om ændring af straffeloven.

De foreslåede ændringer i straffeloven, herunder opholds- og
kontaktforbud, vurderes at have en så begrænset betydning for
Samsø Kommune, at Samsø Kommune ikke har bemærkninger
til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Lasse Geiger
Juridisk konsulent
aulge@samsoe.dk
51377141

Samsø Kommunes behandling af dine personoplysninger:

Samsø Kommune er dataansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi har modtaget om dig. Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du velkommen til at kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på telefon: 51 37 71 41 eller mail: dpo@samsoe.dk.

Som sikker beskedfunktion kan du benytte vores login-løsning NemLogin, hvor du bruger dit NemID som login-nøgle. Vi opfordrer til, at du bruger den sikre beskedfunktion, hvis din henvendelse indeholder følsomme eller fortrolige oplysninger.

Dine rettigheder:

Du har efter Databeskyttelsesforordningen følgende rettigheder: Ret til at se oplysninger, ret til berigtigelse, ret til indsigelse. I særlige tilfælde har du ret til sletning eller begrænsning af behandling af dine personoplysninger. Læs mere om dine rettigheder i Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder, som du finder på datatilsynet.dk. Vil du gøre brug af dine rettigheder, skal du kontakte vores databeskyttelsesrådgiver.

Klagemuligheder

Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet, hvis du er utilfreds med den måde, vi behandler dine personoplysninger på.

Louise Degn Brammer

Fra: Rina Raun Borg <RRB@da.dk>
Sendt: 28. januar 2020 09:13
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048
Vedhæftede filer: Høringsoversigt over høringsparter.PDF; Høringsversion lovforslag.PDF; Høringsbrev (generel).PDF
Sag: 2019-731-0048
Sagsdokument: 1378013

Til rette vedkommende

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 21. januar 2020 vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Rina Raun Borg
Administrativ koordinator

Vester Voldgade 113
1552 København V
Direkte +45 33 38 92 97
Mobil +45 29 20 02 97
E-mail rrb@da.dk
Web da.dk

Denne e-mail er tilsigtet en bestemt modtager og kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke den rette modtager, beder vi dig om at orientere os ved at besvare denne e-mail og derefter slette den. Det er ikke tilladt at beholde, kopiere, videresende eller bruge oplysninger fra denne e-mail, hvis du ikke er den rette modtager.

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>

Sendt: 21. januar 2020 14:03

Emne: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Louise Degn Brammer

Fra: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>
Sendt: 27. januar 2020 10:58
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048
Vedhæftede filer: Høringsoversigt over høringsparter.PDF; Høringsversion lovforslag.PDF; Høringsbrev (generel).PDF
Sag: 2019-731-0048
Sagsdokument: 1376501

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2020-00077.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965

E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-dataskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Sendt: 21. januar 2020 14:03
Emne: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
Sikkerhedskontoret
Slotsholmsgade 10

1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
im@im.dk

Odense Kommune, Skulkenborg 1, 5000 Odense C

*Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København*

Beskæftigelses- og
Socialforvaltningen

Skulkenborg 1
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. +4566131372

DATO
18. februar 2020

REF.
MAMKN

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Odense Kommune takker for muligheden for at afgive høringsvar.

Vi har ingen bemærkninger til forslaget.

Venlig Hilsen
Jacob Lindegaard Knudsen
Chef BSF

Louise Degn Brammer

Fra: Morten Øberg <mooe@nanoq.gl>
Sendt: 24. januar 2020 13:45
Til: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Cc: Trine Foldager
Emne: Svar vedr. høring af forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) (Nanoq - ID nr.: 12849196)
Vedhæftede filer: Høringsoversigt over høringssparter.PDF; Høringsversion lovforslag.PDF; Høringsbrev (generel).PDF

Sag: 2019-731-0048
Sagsdokument: 1376128

Justitsministeriet sendte den 21. januar 2020 forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) i høring.

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet har ingen kommentarer til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Morten Louis Øberg

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet.

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 21. januar 2020 10:03

Emne: Høring - Forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) - j.nr. 2019-731-0048

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET

Sikkerhedskontoret

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk